

De raad van de gemeente Drimmelen;

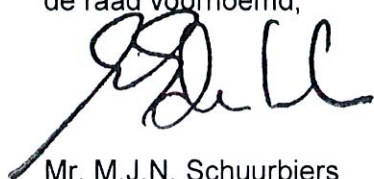
gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 25 april 2014 en de concept
Beleidsvisie Externe Veiligheid gemeente Drimmelen 2014;

B e s l u i t :

De Beleidsvisie Externe Veiligheid gemeente Drimmelen 2014 vast te stellen.

Made, 21 mei 2014

de raad voornoemd,

Mr. M.J.N. Schuurbijs
griffier

Drs. G.L.C.M. de Kok
voorzitter

**Beleidsvisie
Externe Veiligheid
Gemeente Drimmelen
2014**

Opsteller:
Pascal Verstraten, Adviseur Externe Veiligheid
Datum:
27 Maart 2014
Versie 1.1
Status: definitief

Behoort bij besluit van de raad
d.d.: *21 mei 2014*
Mij bekend,
De griffier van de gemeente
Drimmelen

Samenvatting

Voor u ligt de geactualiseerde Beleidsvisie externe veiligheid van de gemeente Drimmelen. De eerste versie van de Beleidsvisie dateert van 15 april 2010. Begin 2014 is deze beleidsvisie geactualiseerd. De actualisatie bestond uit wijzigingen op basis van gewijzigde wet- en regelgeving en aanpassing op basis van gewijzigde gemeentelijke beleidsstukken.

Het doel van de beleidsvisie externe veiligheid wordt gevormd door het spanningsveld tussen de aanwezigheid van risicobronnen enerzijds en de wens tot ruimtelijke intensivering anderzijds. Het veronachtzamen van het eerstgenoemde kan ertoe leiden dat ruimtelijke functies in onze gemeente op een minder gewenste plek worden gerealiseerd. Daarom is het van belang om hiervoor tijdig aandacht te vragen binnen de gemeentelijke organisatie.

Het beleid voor de omgang met externe veiligheid kan gekoppeld zijn aan risicobronnen of aan gebieden. De aard en omvang van risico's voor externe veiligheid is echter variabel en bovendien vaak niet stuurbaar door de gemeente.

Daarom heeft de gemeente Drimmelen gekozen voor een gebiedsgericht beleid in plaats van brongericht beleid. Er zijn strategische uitgangspunten geformuleerd waarmee vervolgens het gemeentelijk grondgebied in twee typen is onderverdeeld.

Risicoluw gebied (centrum, woongebieden)

Gebieden van het type risicoluw bieden alle ruimte aan wonen, zorg en werken zonder risico's voor externe veiligheid. Bestaande risicovolle activiteiten zijn toegestaan, maar als de gelegenheid zich aandient onderzoeken we of beperking of verplaatsing mogelijk is. Nieuwe risicobronnen zijn niet toegestaan. Bij het vaststellen van ruimtelijke besluiten worden de nodige maatregelen getroffen ter verbetering van de zelfredzaamheid.

Risico gemengd gebied (buitengebied, bepaalde bedrijventerreinen)

In 'gemengde' gebieden wordt terughoudend omgegaan met verdichting van de bevolking binnen het invloedsgebied van een risicovolle activiteit. Bepaalde risicovolle activiteiten die functioneel zijn voor het gebied zijn toegestaan. Het betreft met name propaanopslag en LPG-tankstations. In de milieuvergunning zullen door toepassing van de stand der techniek de risicocontouren zo veel mogelijk worden beperkt.

In april 2010 is de eerste Beleidsvisie Externe Veiligheid vastgesteld. Naar aanleiding van dit document was getoetst aan de huidige situatie en leidde de gebiedsindeling tot een aantal acties die in de afgelopen jaren zijn opgepakt. De acties varieerden van het eventueel aanpassen van bestemmingsplannen tot het structureel verbeteren van de zelfredzaamheid van de burgers van Drimmelen. Inmiddels zijn deze acties zover uitgevoerd en zal in de komende jaren worden gewerkt aan het borgen en het optimaliseren van externe veiligheid in de reguliere werkprocessen. Hiervoor zal jaarlijks een uitvoeringsprogramma worden opgesteld.

Inmiddels heeft de gemeente Drimmelen reeds een verbeteringslag gemaakt. Het borgen van de afstemming tussen de betrokken afdelingen en externe is in 2012 geborgd in een Boringsdocument Externe veiligheid.

Voor de periode 2009-2012 was een uitvoeringsprogramma Externe veiligheid opgesteld waarin de wettelijke en wenselijke taken met bijbehorende geraamde inzet in uren en kosten waren gepland. Een nieuw meerjaren uitvoeringsprogramma zal in 2014 worden opgesteld.

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	Wat is externe veiligheid?.....	4
1.1.1	<i>Samenwerking en afstemming</i>	<i>4</i>
1.2	Waarom een beleidsvisie externe veiligheid?.....	5
1.2.1	<i>Risico's zijn onvermijdelijk.....</i>	<i>5</i>
1.2.2	<i>Gemeenten hebben beleidsvrijheid.....</i>	<i>6</i>
1.3	Doel van de beleidsvisie externe veiligheid	8
1.4	Voor wie is deze beleidsvisie bedoeld?	8
1.5	Het belang van de beleidsvisie per doelgroep.....	8
1.6	De opbouw van de beleidsvisie.....	9
2	Beleid en wetgeving	11
2.1	Inleiding	11
2.2	Rijk	11
2.3	Provincie Noord-Brabant	15
2.4	Gemeente Drimmelen	16
3	Visie	18
3.1	Strategische uitgangpunten	18
3.2	Risico's	18
3.2.1	<i>Bedrijven</i>	<i>18</i>
3.2.2	<i>Transport.....</i>	<i>19</i>
3.3	Effecten	19
3.3.1	<i>Ruimtegebruik nabij risicobronnen</i>	<i>19</i>
3.3.2	<i>Beheersbaarheid</i>	<i>20</i>
4	De gebiedsgerichte aanpak.....	21
4.1	De vormgeving van de gebiedstypen	21
4.2	Gebiedstype 1: Risicoluw gebied	21
4.3	Gebiedstype 2: Gemengd gebied.....	22
4.4	Risicovolle infrastructuur	23
5	Omgang met de risicomaten binnen de gebiedstypen.....	24
5.1	Plaatsgebonden risico (PR)	24
5.2	Groepsrisico (GR).....	24
6	Organisatie.....	26
6.1	Rolverdeling en taken	26
Bijlage 1	Kaart gebiedstypen	
Bijlage 2	Afwegingskader gebiedstypen	
Bijlage 3	Onderdelen verantwoordingsplicht groepsrisico	
Bijlage 4	Overzicht belangrijke wet- en regelgeving	
Bijlage 5	Begrippenlijst externe veiligheid	

1 Inleiding

1.1 Wat is externe veiligheid?

Externe veiligheid (EV) is gericht op de bescherming van omwonenden tegen de gevolgen van ongevallen als gevolg van het gebruik van gevaarlijke stoffen in inrichtingen en het transport dat daardoor wordt gegenereerd. Naast ongevallen met gevaarlijke stoffen vallen ook de risico's die samenhangen met het gebruik van luchthavens onder het begrip externe veiligheid.

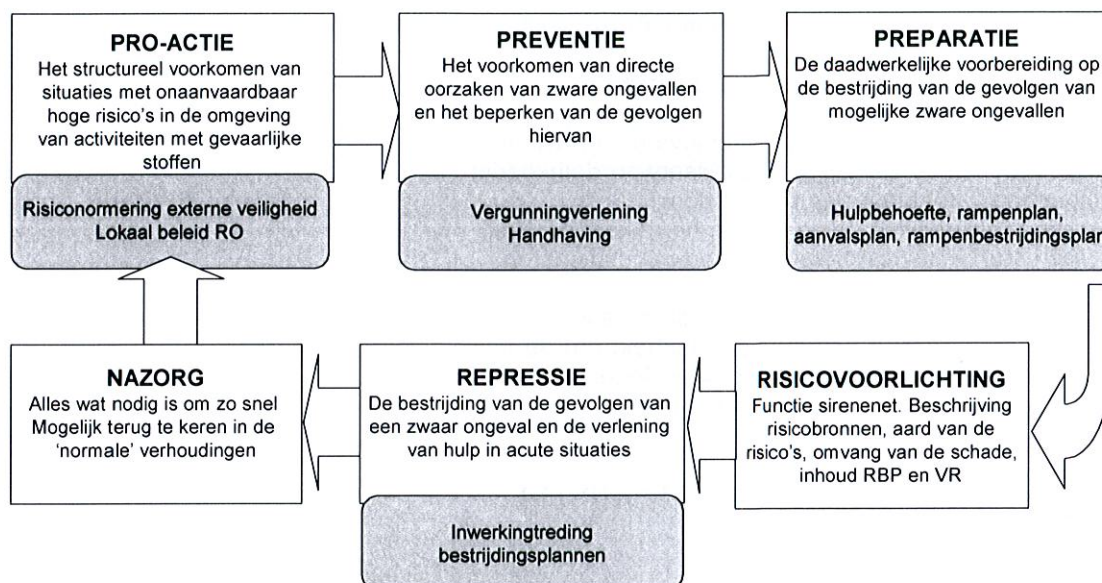
Om individuele burgers tegen de risico's van het gebruik, opslag en het transport van gevaarlijke stoffen te beschermen geldt er een wettelijk basisbeschermingsniveau. Dit wordt uitgedrukt in het plaatsgebonden risico (PR). Deze norm geeft de kans per jaar aan dat een persoon op een bepaalde plaats overlijdt, als rechtstreeks gevolg van een calamiteit, veroorzaakt door een ongeval met gevaarlijke stoffen of een ongeval met een vliegtuig. Deze kans mag niet groter zijn dan één in de miljoen jaar¹.

Naast de bescherming van het individu geldt ook een verantwoordingsplicht voor activiteiten met gevaarlijke stoffen waarbij een groep mensen kan overlijden, het groepsrisico. Het groepsrisico kan gezien worden als een maat voor maatschappelijke ontwrichting door een ongeval met een gevaarlijke stof.

1.1.1 Samenwerking en afstemming

Externe veiligheid heeft raakvlakken met veel beleidsvelden. Hierbij zijn veel verschillende partijen betrokken, zowel binnen de gemeentelijke organisatie als daarbuiten. Belangrijke spelers hierbij zijn medewerkers van de beleidsvelden milieu, ruimtelijke ordening, openbare orde en veiligheid, verkeer- en vervoer en communicatie. Ook de veroorzakers van risico's en de aanwezige personen in de nabijheid van een risicobron zijn onmisbaar in het proces. Samenwerking is daarom een belangrijk thema in de beleidsvisie. Om de samenhang tussen de diverse beleidsvelden te verduidelijken, wordt dit aan de hand van de veiligheidsketen toegelicht. In plaats van elk onderdeel van de veiligheidsketen ad hoc in te vullen, ziet de gemeente Drimmelen de keten als een cyclisch proces dat de samenhang weergeeft ten aanzien van externe veiligheid.

¹ In de praktijk omschreven als de PR 10^{-6} contour.

Figuur 1. De veiligheidsketen

1.2 Waarom een beleidsvisie externe veiligheid?

Het hoofdstuk "Beleidsvernieuwing externe veiligheid" van het Vierde Nationaal Milieubeleidsplan (NMP4) uit 2001 opent met de volgende kernvraag:

"De vraag welke risico's we accepteren met betrekking tot calamiteiten is door de recente ramp in Enschede opnieuw actueel geworden. Er is behoefte aan herbezinning. Zijn de risico's niet te groot? Staan ze nog wel in verhouding tot het maatschappelijk nut? Uiteindelijk horen deze vragen onderwerp te zijn van een politieke afweging."

Over deze afweging en de rol van de gemeente Drimmelen daarbij gaat de beleidsvisie externe veiligheid.

1.2.1 Risico's zijn onvermijdelijk

Een risicoloze samenleving bestaat niet. Deze risico's zijn onlosmakelijk verbonden met onze behoefte aan consumptiegoederen. We kunnen wel onze uiterste best doen om risico's waar mogelijk te voorkomen en waar aanwezig zo goed mogelijk te beheersen. Daar wil de gemeente Drimmelen zich met de beleidsvisie sterk voor maken.

Het beheersen van risico's die het gevolg zijn van de productie, de opslag, het gebruik en het transport van gevaarlijke stoffen noemen we **externe veiligheid**.

Hoewel de kans op ongelukken met gevaarlijke stoffen klein is, kunnen de gevolgen groot zijn. Enkele rampen uit het verleden, zoals de vuurwerkramp in Enschede, hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan de bewustwording van het leven met veiligheidsrisico's. Externe veiligheid is landelijk een belangrijk thema geworden. De vraag is wat we kunnen doen om de aanwezigheid van risico's tot een acceptabel niveau te beperken. En wat is een acceptabel niveau? Dit is een complex vraagstuk. Dit komt onder andere doordat risico's door mensen verschillend ervaren worden. De overheid staat voor de uitdaging om op een heldere wijze tot een afweging te komen. Hiervoor is samenwerking nodig met meerdere partijen die ieder vanuit hun achtergrond een verantwoordelijkheid kennen.

De wet- en regelgeving op het gebied van externe veiligheid heeft zich sinds de publicatie van het NMP4 sterk ontwikkeld.

Het landelijk beleid bestaat uit twee hoofdelementen:

1. Risico's voorkomen door:
 - a. een sterke koppeling van regelgeving voor ruimtelijke ordening en milieu;
 - b. een duidelijke verdeling van verantwoordelijkheden
2. Beheersing van aanwezige risico's door:
 - a. een grote nadruk op de rol van het lokaal bestuur
 - b. een sterke adviesrol van hulpverleningsdiensten.

Naast de regulerende en sturende rol van de rijksoverheid hebben provincies en gemeenten ook nadrukkelijk een eigen verantwoordelijkheid om de risico's voor hun burgers te beperken en beheersen. Voorliggende Beleidsvisie Externe Veiligheid geeft aan hoe de gemeente Drimmelen haar verantwoordelijkheid neemt.

1.2.2 Gemeenten hebben beleidsvrijheid

Gemeenten hebben de wettelijke taak om te zorgen voor een schone, gezonde en veilige leefomgeving voor hun inwoners. Dit betekent dat gemeenten een belangrijke verantwoordelijkheid hebben bij de omgang met risico's.

Deze verantwoordelijkheid komt op twee manieren tot uitdrukking:

1. Gemeenten moeten de normen in acht nemen die door de rijksoverheid zijn vastgelegd. Deze normen zijn bedoeld om iedereen in Nederland een basisveiligheid te kunnen garanderen;
 2. Gemeenten kunnen een eigen beleidsvrijheid invullen. Binnen de regelgeving is bewust ruimte gecreëerd voor gemeenten om zelf veiligheidsambities te formuleren en uit te voeren.
- Ad 1. De normen liggen vast in landelijke regelgeving zoals het Besluit externe veiligheid inrichtingen (BEVI). Met het BEVI zijn risiconormen voor externe veiligheid met betrekking tot bedrijven met gevaarlijke stoffen wettelijk vastgelegd. Ook voor transportrisico's zijn normen vastgelegd in diverse besluiten, nota's en circulaire's. Gemeenten moeten de normen voor bedrijven en transport hanteren bij vergunningverlening in het kader van de WABO (Wet milieubeheer) en bij ruimtelijke planning (Wet ruimtelijke ordening).
- Ad 2 De beleidsvrijheid vraagt van een gemeente om na te denken over keuzes die van invloed zijn op de risico's waaraan burgers worden blootgesteld en om invulling en sturing te geven aan de rollen die diverse partijen hebben bij het beheersen van risico's. De beleidsvrijheid is op meerdere beleidsterreinen aanwezig en wordt hierna toelicht.

Beleidsvrijheid bij het plaatsgebonden risico

De normen in de regelgeving zijn gebaseerd op het plaatsgebonden risico. Voor sommige gebouwen en verblijfsgebieden gelden de normen als harde grenswaarde, waarvan niet mag worden afgeweken (kwetsbare objecten). Voor andere gebouwen en verblijfsgebieden is sprake van een zachtere norm, namelijk een richtwaarde of streefwaarde (beperkt kwetsbare objecten). De gemeente heeft beleidsvrijheid bij het vastleggen wat onder (beperkt) kwetsbare objecten wordt verstaan en heeft daarmee invloed op het al dan niet toelaten van deze objecten in de nabijheid van risicobronnen en vice versa.

In de beleidsvisie is aangegeven hoe de gemeente Drimmelen omgaat met het onderscheid tussen kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten.

Beleidsvrijheid bij het groepsrisico

Naast harde normen die een basisveiligheid moeten garanderen, is er ook nog een maatschappelijke, politieke afweging of het blootstellen van grote groepen mensen aan een potentiële ramp wel verantwoord is. Deze afweging van blootstelling van grote groepen mensen aan risico's noemen we ook wel het groepsrisico. Hiervoor geldt geen normstelling maar een oriëntatiewaarde en de gemeente moet zelf bepalen wat zij acceptabel vindt. In de be-

leidsvisie is beschreven hoe de gemeente Drimmelen een dergelijke afweging organiseert en welke randvoorwaarden zij stelt aan het accepteren van een groepsrisico.

Beleidsvrijheid bij transport

De gemeente heeft ook de mogelijkheid om het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg gericht te sturen, door middel van bijvoorbeeld een routeringsbesluit.

Beleidsvrijheid bij risicocommunicatie en het beheer van risico-informatie

Verder is een gemeente verplicht om aan risicocommunicatie te doen, maar hoe en wat er gecommuniceerd wordt ligt niet vast. Dit kunnen gemeenten zelf bepalen. Ook moet de gemeente zorgen voor actueel inzicht in de risico's waar burgers aan blootgesteld worden. Om aan deze plicht invulling te geven heeft de gemeente Drimmelen alle gegevens ingevoerd in het RRGs en zijn te zien op de risicokaart.

Met de komst van de Wet veiligheidsrisico's (VR) heeft de Veiligheidsregio ook een taak in de communicatie over risico's. Toch kan een veiligheidsregio dat niet alleen; een goede samenwerking met gemeenten is noodzakelijk. De gemeente Drimmelen heeft hiervoor een risicocommunicatieplan opgesteld.

Beleidsvrijheid zelfredzaamheid

De maatschappelijke aanvaarding van risico's ligt niet voor iedereen gelijk. Er zijn bevolkingsgroepen die extra bescherming nodig hebben, zoals kinderen, bejaarden, gehandicapten, zieken, maar ook bijvoorbeeld gevangenen. Het huisvesten van deze groepen personen binnen een invloedsgebied van een risicobron brengt een maatschappelijk risico met zich mee. De gemeente Drimmelen heeft in de beleidsvisie (hfd 5) hiervoor een aantal algemene uitgangspunten aangegeven. Ten behoeve van de verantwoording groepsrisico dient een afwegingsproces en het gerealiseerde beschermingsniveau gemotiveerd te worden.

De nadere uitwerking van beleid en maatregelen is afhankelijk van voorkomende situaties en is geen onderdeel van de beleidsvisie.

Ruimtelijke ordening als sturingsmechanisme

De belangrijkste beleidsvrijheid voor een gemeente is die van de ruimtelijke ordening. Het creëren van afstand tussen risicobronnen en (beperkt) kwetsbare objecten is daarbij een belangrijk instrument. De aanwezigheid van risico's vanwege bedrijven en transportroutes en de nabijheid van (grote groepen) burgers in gebouwen en verblijfsgebieden rondom die risicobronnen wordt in hoofdzaak bepaald door wat er in de ruimtelijke plannen is vastgelegd. Daarom legt de gemeente Drimmelen een duidelijke gebiedsgerichte visie vast op de toelating van nieuwe risico's en op de ontwikkelingen van en rond bestaande risico's.

Mogelijkheden tot optimalisatie van de risicosituatie

Naast risicobeperkende maatregelen bij de risicobron, het creëren van afstand tussen bron en kwetsbare objecten en het voorkomen van de aanwezigheid van grote groepen mensen nabij risicobronnen kan de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant adviseren over maatregelen om de risicosituatie te verbeteren. Het gaat daarbij om maatregelen die betrekking hebben op zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid bij een calamiteit, zoals het niet toelaten van verminderd zelfredzame personen in een gebied, de inrichting van het gebied met het oog op vluchtwegen, het treffen van constructietechnische en brandwerende voorzieningen aan gebouwen of met aanvullende organisatorische afspraken met BHV organisaties van betreffende gebouwen of inrichtingen.

De basis van het ontwikkelen van al deze visieonderdelen wordt gevormd door de algemene visie van de gemeente Drimmelen. Waar wil Drimmelen over bijvoorbeeld 10 of 15 jaar staan en op welke ruimtelijk-economische en sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen wordt de nadruk gelegd?

In de Beleidsvisie Externe Veiligheid wordt de gemeentelijke beleidsvrijheid op het gebied van externe veiligheid ingevuld. Bij de invulling van de beleidsvrijheid staat een brede en transparante afweging van risico's tegen andere gemeentelijke belangen en ambities centraal. "Laten we gevaarlijke bedrijven toe in onze gemeente en zo ja, op welke plaatsen?", "Kunnen we dit combineren met onze woningbouwambities?" en "Waar kiezen we voor sanering of verplaatsing van risicovolle situaties?", zijn enkele van de vragen die hierbij beantwoord moeten worden.

1.3 Doel van de beleidsvisie externe veiligheid

Vanuit de verantwoordelijkheid om burgers een veilige leefomgeving te bieden en vanuit het besef dat risico's onvermijdelijk zijn, heeft de gemeente Drimmelen besloten een heldere visie op te stellen over de omgang met externe veiligheid binnen de gemeentegrenzen.

De gemeente geeft daarmee op een gestructureerde wijze invulling aan de beleidsvrijheid die haar binnen de bestaande wettelijke kaders ter beschikking staat.

Met de beleidsvisie externe veiligheid geeft de gemeente Drimmelen haar visie op de beheersing van veiligheidsrisico's binnen de gemeentegrenzen. Door antwoord te geven op de vraag hoe veilig het in de gemeente moet zijn, wordt een ambitieniveau vastgelegd. Op basis van de visie wordt de beleidsvrijheid voor externe veiligheid ingevuld.

Met de beleidsvisie worden de volgende doelstellingen nagestreefd.

1. Inzicht in de aanwezige risico's op een signaleringskaart en een protocol om deze signaleringskaart (en het landelijke equivalent) actueel te houden
2. Invulling van de beleidsvrijheid zoals verwoord in paragraaf 1.1.2
3. Een gebiedsgerichte uitwerking van het beleid met oplossingen die passen bij de gebiedskenmerken
4. Een beschrijving van de aanpak en organisatie, waarmee de ambities worden gerealiseerd.

1.4 Voor wie is deze beleidsvisie bedoeld?

De beleidsvisie is gemaakt om de gemeente Drimmelen een duidelijk kader te geven voor het omgaan met risico's en externe veiligheid. De visie geeft aan waar ontwikkelingen mogelijk zijn en onder welke voorwaarden. Die informatie is niet alleen voor de bestuurders van belang, maar ook voor het ambtelijke apparaat. De ambtenaren geven immers uitvoering aan het beleid en kunnen met de visie in de hand duidelijk communiceren richting burgers en bedrijven over de omgang met risico's en veiligheid in de gemeente Drimmelen. De visie is dus bedoeld voor zowel bestuurders en ambtenaren als voor burgers en bedrijven. Daarnaast hebben ook externe partijen zoals de provincie, buurgemeenten en Rijkswaterstaat met dit document een duidelijk beeld van onze visie op veiligheid.

1.5 Het belang van de beleidsvisie per doelgroep

De beleidsvisie externe veiligheid is zodanig opgesteld dat deze voor alle betrokken partijen een bruikbaar kader biedt. De betekenis ervan zal echter per doelgroep verschillend zijn. Per doelgroep wordt hieronder aangegeven wat het belang van de beleidsvisie is en welke onderdelen bijzondere aandacht verlangen.

Gemeentebestuur

Door de beleidsvisie te laten vaststellen door het gemeentebestuur wordt de beleidsvisie een uitgangspunt voor gemeentelijk handelen. Voor het gemeentebestuur ligt de nadruk op de consequenties van de gemaakte keuzes. Deze zullen nadrukkelijk weergegeven worden in de beleidsvisie. Daarnaast is de rol van het college van B&W bij het verantwoorden van groepsrisico's van belang. Hiervoor wordt in de beleidsvisie een globale invulling gegeven, welke in de toekomst verder uitgewerkt zal worden.

Het bestuur van de Veiligheidsregio

De Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant vervult een belangrijke adviesrol bij het tot stand komen van tracébesluiten, routeringsbesluiten, bestemmingsplannen en milieuvergunningen (omgevingsvergunningen) op basis van de verschillende Besluiten Externe Veiligheid en de Wet op de Veiligheidsregio's. Het betreft hier de aspecten van de verantwoording van het groepsrisico inzake de zelfredzaamheid van de burgers in het invloedsgebied en de mogelijkheden van de voorbereiding van bestrijding en beperking van een ramp of

zwaar ongeval met gevaarlijke stoffen. In de beleidsvisie wordt die adviesrol gekoppeld aan de overige facetten van de gemeentelijke veiligheidsketen.

Medewerkers milieu

Voor het verlenen van vergunningen en het handhaven op externe veiligheid worden in de beleidsvisie de kaders vastgelegd in de vorm van beleidslijnen. Deze beleidslijnen hebben betrekking op de procedures voor vergunningverlening waarin externe veiligheid is verankerd. Daarnaast hebben deze beleidslijnen betrekking op hoe de inbreng van de medewerkers milieu in planprocedures verankerd zijn.

Medewerkers ruimtelijke ordening

De gebiedsgerichte uitwerking van externe veiligheid levert de medewerkers ruimtelijke ordening de uitgangspunten voor het verwerken van externe veiligheidseisen in bestemmingsplannen. De beleidsvisie is daarmee een toetsingskader voor ruimtelijke besluiten.

Medewerkers verkeer en vervoer

Voor de medewerkers verkeer en vervoer is in de in de beleidsvisie informatie opgenomen over de risico's die het vervoer van gevaarlijke stoffen op het grondgebied van Drimmelen met zich meebrengt.

Medewerkers bouwen (vergunningverlening)

De rol die medewerkers bouwen hebben bij het verbeteren van de veiligheid is gelegen in de bouwkundige eisen, zoals zijn opgenomen in de ministeriële regeling van het Bouwbesluit 2012.

Medewerker Openbare Orde en Veiligheid

De medewerker Openbare Orde en Veiligheid stelt o.a. het lokaal integraal veiligheidsbeleid op. Er is een nauwe samenhang tussen integrale veiligheid en externe veiligheid. In de beleidsvisie is deze samenhang beschreven.

Medewerkers communicatie

In het risicocommunicatieplan van de gemeente Drimmelen is beschreven hoe de gemeente en de Veiligheidsregio omgaan met risicocommunicatie.

Burgers en bedrijven

Voor burgers en bedrijven is de signaleringskaart in de beleidsvisie een nuttig onderdeel. Op die manier weet iedereen binnen de gemeente waar de risico's zich bevinden. Daarnaast biedt de visie inzicht in de wijze waarop de gemeente haar verantwoordelijkheid naar burgers en bedrijven invult. Voor risicovolle bedrijven geeft de beleidsvisie aan op welke locaties en onder welke voorwaarden risicovolle activiteiten worden toegelaten.

Provincie

De gemeentelijke beleidsvisie externe veiligheid vormt een kader voor de vergunningverlening door de provincie.

1.6 De opbouw van de beleidsvisie

Het externe veiligheidsbeleid bestaat uit twee delen: een beleidsvisie (inclusief gebiedstypenkaart) en een uitvoeringsprogramma. Er is een duidelijke splitsing gemaakt in strategie, visie en beleid enerzijds en de operationele uitvoering anderzijds.

In de beleidsvisie is de ambitie ten aanzien van externe veiligheid vastgelegd, waarbij het wettelijk kader en het beleidskader als vertrekpunt gelden. De strategische uitgangspunten zijn erin beschreven en de vertaling daarvan in een gebiedsgerichte aanpak. De beleidsvrijheid ten aanzien van de risicomaten is ingevuld.

In het uitvoeringsprogramma wordt de huidige stand van zaken beschreven en de gewenste activiteiten voor de komende jaren.

In het werkprogramma (onderdeel van het uitvoeringsprogramma) staat de planning van de wettelijke en wenselijke taken. Het ontleent haar systematiek aan het Meerjarenper-

spectief externe veiligheid dat de provincie Noord-Brabant heeft ontwikkeld in het kader van 'Brabant Veiliger'. Hiermee is men verzekerd van een goede aansluiting bij de provinciale doelstellingen en verdeling van middelen op het gebied van externe veiligheid.

Alle maatregelen in het werkprogramma worden jaarlijks geëvalueerd. Deze evaluatie wordt ter beoordeling aan het college voorgelegd. Na vier jaar worden de wijze van integraal werken en de verschillende externe veiligheidsthema's geëvalueerd en wordt, indien nodig, op basis daarvan het (nieuwe) externe veiligheidsbeleid bijgesteld en geformuleerd.

2 Beleid en wetgeving

2.1 Inleiding

Voor het in kaart brengen van het vigerende beleidskader is gebruik gemaakt van de indeling in rijk, provincie Noord-Brabant en de gemeente Drimmelen. Hiermee wordt systematisch inzichtelijk welke beleidsinstrumenten er voor welke overheid beschikbaar zijn om externe veiligheid vorm te geven. Uitdrukkelijk moet worden vermeld dat de opsomming van de hier besproken wetgeving niet-limitatief is. Voor meer juridische informatie wordt verwezen naar bijlage 4. Een toelichting van de gebruikte begrippen is te vinden in bijlage 5.

2.2 Rijk

Externe veiligheid

Externe veiligheid richt zich op het beheersen van activiteiten die een risico voor de omgeving kunnen opleveren, zoals milieurisico's, transportrisico's en risico's die kunnen optreden bij de productie, het vervoer en de opslag van gevaarlijke stoffen in inrichtingen. Bij de (her)inrichting van een gebied bepaalt de externe veiligheidssituatie mede de ruimtelijke mogelijkheden.

In het kader van het Besluit ruimtelijke ordening en de regelgeving omtrent externe veiligheid, moet worden onderzocht of er sprake is van de aanwezigheid van risicobronnen in of in de nabijheid van de locatie waarop het Wro-besluit betrekking heeft.

Risicovolle bedrijven

Het Bevi (Besluit externe veiligheid inrichtingen) is gericht aan het bevoegd gezag inzake de Wet milieubeheer en de Wet ruimtelijke ordening en heeft onder meer tot doel om bij nieuwe situaties toetsing aan de risiconormen te waarborgen. In de Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi) zijn o.a. standaardafstanden opgenomen waarbij wordt voldaan aan de grenswaarden van het plaatsgebonden risico.

Het Bevi is van toepassing op vergunningsplichtige risicovolle bedrijven en de nabijgelegen al dan niet geprojecteerde (beperkt) kwetsbare objecten. In artikel 2, lid 1 van het Bevi is opgesomd wat wordt verstaan onder risicovolle bedrijven. Voor de toepassing van het Bevi, wordt een nieuw ruimtelijk besluit gezien als een nieuwe situatie.

Groepsrisico

Naast de toetsing van de grens- en richtwaarden van het plaatsgebonden risico is in het Bevi de verantwoordingsplicht groepsrisico opgenomen. Ten behoeve van voorbereidingen voor een bestemmingsplan of projectplan (ruimtelijke procedure) moet een groepsrisicoberekening worden uitgevoerd indien het plangebied is gelegen binnen het invloedsgebied van een Bevi-inrichting. Tevens dient op grond van artikel 13 een verantwoording van het GR opgesteld. Hiervoor dient advies te worden gevraagd aan de Veiligheidsregio inzake de hoogte van het GR en de aspecten met betrekking tot de rampenbestrijding, zelfredzaamheid en hulpverlening.

Om te bepalen of er binnen het bestemmingsplan of in de directe omgeving van het bestemmingsplan, bedrijven zijn gelegen waarop het Bevi van toepassing is, kan de professionele risicokaart geraadpleegd worden.

Wettelijke taken

- Verrichten van een 'Bevi-toets' en in voorkomende gevallen verantwoorden van het groepsrisico bij de afgifte van omgevingsvergunningen in het kader van de Wabo.
- Verrichten van een 'Bevi-toets' en in voorkomende gevallen verantwoorden van het groepsrisico bij nieuwe ruimtelijke besluiten in het kader van de Wet ruimtelijke ordening.

Transport en externe veiligheid

Beoordeling van de risico's veroorzaakt door het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor, water en weg dient plaats te vinden aan de hand van de circulaire "Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen, 31 juli 2012", waarin grens- en richtwaarden voor het plaatsgebonden risico en richtlijnen voor de toepassing van de rekenmethodiek en de verantwoording van het groepsrisico zijn opgenomen.

Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen langs transportassen die deel uitmaken van het Basisnet Weg, Water en/of Spoor kan de berekening van het plaatsgebonden risico achterwege blijven. Hiervoor gelden namelijk de afstanden die in bijlage 2, 3 en 4 van de circulaire "Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen, 13 juli 2012" zijn opgenomen.

Op deze afstanden mag het plaatsgebonden risico vanwege het vervoer van gevaarlijke stoffen niet meer bedragen dan 10^{-6} per jaar.

Op het moment dat het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) in werking treedt (naar verwachting 1 juli 2014) moet voor sommige transportassen rekening worden gehouden met het Plasbrandaandachtsgebied (PAG). Het PAG is het gebied tot 30 meter van de transportas waarin, bij de realisering van (beperkt) kwetsbare objecten, rekening dient te worden gehouden met de effecten van een plasbrand.

Indien binnen het invloedsgebied van een transportas nieuwe ontwikkelingen zijn voorzien en er een overschrijding van de oriënterende waarde van het groepsrisico of een significante stijging van het groepsrisico optreedt, dient bij de vaststelling van het ruimtelijke besluit, het groepsrisico te worden verantwoord. Volgens de circulaire gelden geen beperkingen voor het ruimtegebruik voor het gebied dat verder ligt dan 200 m van de transportas. Ten aanzien van de verantwoording dient niet alleen het invloedsgebied van de maatgevende vervoersklasse (GF3: brandbaar gas) voor het groepsrisico te worden beschouwd, maar ook de effectafstand die wordt gegenereerd door overige stoffen die over de transportas wordt vervoerd. Zodoende kan het invloedsgebied verder reiken dan 200 meter. Indien dat het geval is en het invloedsgebied reikt tot over het plangebied, moeten wel maatregelen worden overwogen bijvoorbeeld in het kader van zelfredzaamheid.

Wettelijke taken

Ruimtelijke besluiten en verkeersbesluiten toetsen aan de risiconormen uit de Bevt/cRNVGS en in voorkomende gevallen verantwoorden van het groepsrisico.

Registratiebesluit

Het Registratiebesluit externe veiligheid verplicht het bevoegd gezag (gemeenten, provincies en Rijk) tot het registreren van gegevens over externe veiligheid van inrichtingen, transportroutes en buisleidingen in het landelijke Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS).

De Regeling provinciale risicokaart verplicht tot het registreren van gegevens over externe veiligheid van overige risicovolle inrichtingen in het RRGS en van gegevens van kwetsbare objecten in het Invoer Systeem Overige Ramptypen (ISOR).

Wettelijke taken

- *Schriftelijk aantoonbaar actueel houden van de gegevens van risicobronnen (risicovolle inrichtingen onder bevoegd gezag van Drimmelen) in het RRGS.*
- *Schriftelijk aantoonbaar actueel houden van kwetsbare objecten in het RRGS/ISOR.*

Buisleidingen

Op 1 januari 2011 is het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) in werking getreden. Het Bevb sluit aan bij het Bevi en gaat uit van PR en GR. Binnen de PR 10^{-6} mogen zich geen kwetsbare objecten bevinden en binnen het invloedsgebied dient het groepsrisico berekend en verantwoord te worden. De ligging van de buisleiding en de bijbehorende belemmeringsstrook dient in het bestemmingsplan te worden vastgelegd.

Toelichting:

In het Besluit externe veiligheid buisleidingen worden technische of organisatorische maatregelen aan de exploitant opgelegd om de effecten voor mens en milieu te beperken (zogenaamde zorgplicht). Op welke manier de exploitant hieraan invulling moet geven staat beschreven in artikel 4 t/m 10 van het Besluit.

In artikel 6 wordt aangegeven dat het plaatsgebonden risico voor een kwetsbaar object niet hoger mag zijn dan 10^{-6} per jaar en dat bij de aanleg of vervanging van een buisleiding het plaatsgebonden risico van de buisleiding op een afstand van vijf meter gemeten vanuit het hart van de buisleiding niet hoger mag zijn dan 10^{-6} per jaar. Dat wil zeggen dat de PR-contour binnen de belemmeringsstrook blijft.

Voor bestaande leidingen betekent dit, dat voor bestaande leidingen de PR 10^{-6} contour groter kan zijn dan de belemmeringsstrook en dat er dus saneringssituaties kunnen bestaan buiten de belemmeringsstrook.

In artikel 16 is in de zorgplicht voor de leidingexploitant opgenomen dat, voor 1 januari 2014 (en in bepaalde gevallen juli 2014), het plaatsgebonden risico voor een (geprojecteerd) kwetsbaar object, veroorzaakt door een buisleiding, niet hoger mag zijn dan 10^{-6} per jaar.

Vooralsnog is het Bevb enkel voor hogedruk aardgasleidingen en aardolieproducten van de categorieën K1, K2 en K3 in werking getreden. Voor de zogenaamde "exoten" (overige aardolieproducten en overige gevaarlijke gassen) is dit nog niet het geval.

In het Bevb is een saneringsregeling opgenomen waarbij de saneringsverplichting bij de exploitant van de buisleiding is gelegen. Dit geldt voor bestaande situaties en voor kwetsbare objecten die op grond van het bestemmingsplan zijn toegelaten (geprojecteerde kwetsbare objecten). Conserverende bestemmingsplannen waarin saneringssituaties aanwezig zijn (bestaand of geprojecteerd), worden beschouwd als bestaande situaties.

Op de risicokaart zijn al langere tijd PR 10^{-6} contouren van een groot aantal buisleidingen zichtbaar. Voor een groot aantal buisleidingen is in 2009 onderzoek verricht en komen, na goedkeuring van het RIVM en het ministerie van IenM, die risicocontouren steeds meer beschikbaar op de risicokaart. De waarde van deze contouren is echter niet geheel duidelijk. Voor hogedruk aardgasleidingen zijn deze contouren indicatief omdat in de het Bevb is geregeld dat het plaatsgebonden risico met een voorgeschreven rekenmethodiek Bevb (Carola voor aardgas) dient te worden berekend. Ook voor de leidingen met de aardolieproducten van de categorieën K1, K2 en K3 dienen de berekeningen uitgevoerd te worden met de voorgeschreven rekenmethodiek Bevb (Safeti-NL voor aardolie).

Voor de leidingen met de aardolieproducten van de categorieën K1, K2 en K3 zijn deze berekeningen al generiek uitgevoerd door het RIVM. De berekende veiligheidsafstanden zijn opgenomen in de Handleiding Risicoberekeningen Bevb (Harb).

Met uitzondering van de genoemde hogedruk aardgasleidingen en de leidingen met de aardolieproducten van de categorieën K1, K2 en K3, is er vooralsnog geen harde koppeling met de regelgeving. Voor deze overige buisleidingen ("exotische" stoffen) wordt momenteel nog een rekenmethodiek ontwikkeld. Opmerkelijk is dat er voor sommige van die buisleidingen al (enkele jaren geleden) risicocontouren op de risicokaart zijn gepubliceerd.

Wettelijke taken

Ruimtelijke besluiten toetsen aan de veiligheidsafstanden uit het Bevb en in voorkomende gevallen verantwoorden van het groepsrisico.

Structuurvisie buisleidingen:

Het ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M) heeft een Structuurvisie Buisleidingen opgesteld. Deze visie richt zich op buisleidingstransport van aardgas, olie en olieproducten, chemicaliën en CO₂, voor de komende 20 jaar. I&M hanteert in eerste instantie het bundelingsprincipe: nieuwe buisleidingen komen naast bestaande. Zodoende ontstaan er buislei-

dingstroken met ruimte voor 4 tot 8 verschillende leidingen. Uitgangspunt is dat de stroken 70 m breed zijn waar het kan.

De Structuurvisie Buisleidingen en bijbehorende MER zijn op 29 oktober door I&M aangeboden aan de 2^e Kamer. Voor gemeenten, waaronder de gemeente Drimmelen, zal (in het bestemmingsplan) de vereiste ruimte moeten worden gevrijwaard voor deze stroken. Deze verplichting wordt opgenomen in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (AMvB Ruimte, Barro).

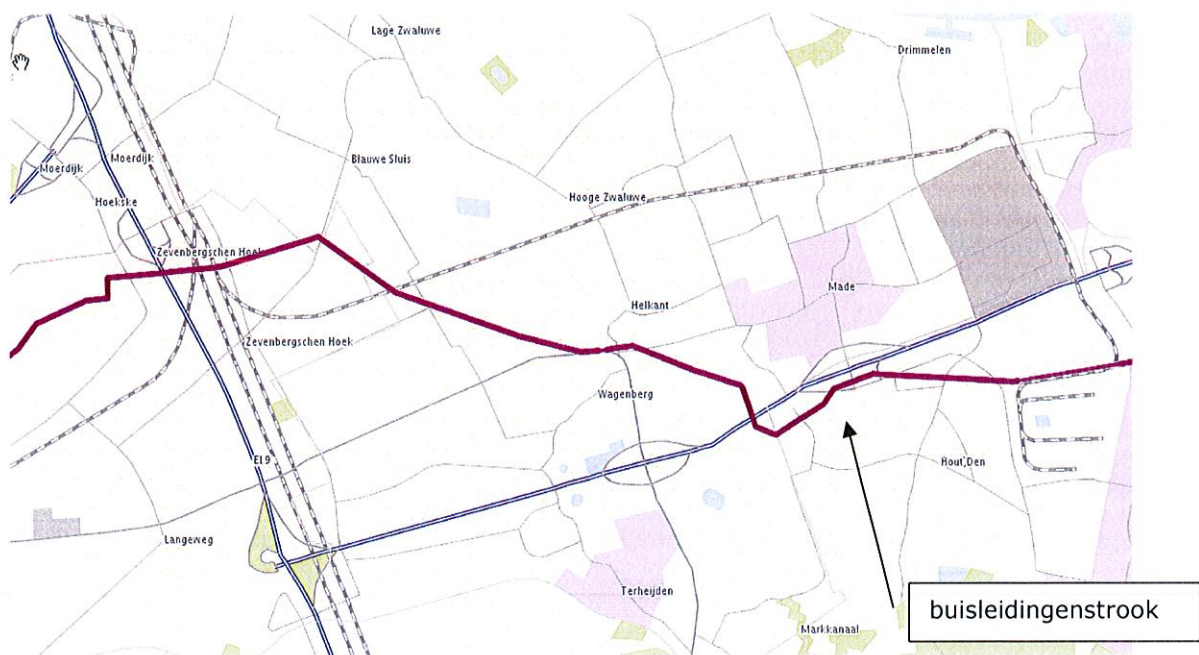
Het Barro is 30 december 2011 in werking getreden. Op 1 oktober 2012 heeft de eerste aanvulling plaatsgevonden. De verwachting is nu dat de 2e aanvulling van het Barro, waarin "Titel 2.9. Buisleidingen van nationaal belang voor vervoer van gevaarlijke stoffen" is opgenomen in de loop van 2014 in werking treedt.

Een ruimtelijke vrijwaring van bebouwing op de stroken is door het Ministerie voldoende geacht. Deze ruimte is meestal binnen iedere gemeente aanwezig. De gemeenten krijgen de mogelijkheid om de, door I&M voorgestelde stroken, binnen een zoekgebied van 250 m vanaf de voorgestelde leidingstrook te schuiven. Voorwaarde is wel dat de stroken zodanig gekozen moeten worden dat het optreden van planschade vrijwel niet aanwezig is (voor nieuwe leidingexploitanten) en dat de stroken aansluiten bij de aangrenzende gemeenten.

Een aantal leidingenstroken in de regio Midden- en West-Brabant betreffen leidingenstroken die reeds via het Structuurschema Buisleidingen 1985, het streekplan van de provincie en de gemeentelijke bestemmingsplannen ruimtelijk verankerd zijn.

Binnen de gemeente Drimmelen is een leidingenstrook voorzien die grotendeels samenvalt met de reeds bestaande buisleidingen. Figuur 2 geeft de ligging weer van de buisleidingenstrook, zoals deze in de Structuurvisie Buisleidingen 2011 – 2035 is opgenomen.

De structuurvisie gaat dus hoofdzakelijk in op de fysieke reservering van gronden voor nieuwe buisleidingen. Uitgangspunt bij nieuwe leidingen is dat (overeenkomstig het Bevb) de plaatsgebonden risicocontour binnen de leidingenstrook blijft.

Figuur 2: traject buisleidingenstrook (Structuurvisie Buisleidingen) gemeente Drimmelen (paars)

De gemeente Drimmelen dient kennis te nemen van het feit dat de leidingenstrook uit de structuurvisie, de gemeente Drimmelen (en in hoofdzaak het BP Buitengebied) doorkruist. Tevens wordt gewezen op het feit dat de gronden binnen de strook nu en naar de toekomst toe gevrijwaard moeten blijven van bebouwing.

Wet ruimtelijke ordening (Wro)

De Wro legt de bevoegdheid voor vaststelling en handhaving van bestemmingsplannen bij de gemeenten. Hiermee wordt onze gemeente verantwoordelijk voor de externe veiligheidssituatie bij de vaststelling van nieuwe ruimtelijke plannen. Daarnaast biedt de wet meer mogelijkheden om toezicht te houden op ruimtelijke ontwikkelingen door het laten vaststellen van een (verplichte) structuurvisie. Hiermee wordt voor een ieder in algemene zin duidelijk of bepaalde initiatieven binnen de gewenste ruimtelijke inrichting passen.

Wettelijke taken

- Vastleggen bestaande PR-contouren in het nieuwe bestemmingsplan.
- Verankeren van externe veiligheid in het bestemmingsplan.

Naast de mogelijkheid om de ruimtelijke ontwikkeling te sturen biedt de Wro ook instrumenten om de particuliere grondexploitatie te leiden. Hiervoor moet gebruik worden gemaakt van de nieuwe Grondexploitatiewet die gekoppeld is aan de Wro. Eén van de belangrijkste gevolgen van deze wet is het verplichtende karakter van het kostenverhaal. Een gemeente moet de kosten verhalen en mag er niet meer, zoals in het verleden, van afzien. Onder het kostenverhaal vallen de kosten van maatregelen, plannen, besluiten en rechtshandelingen met betrekking tot gronden, opstellen, activiteiten en rechten in het exploitatiegebied, waaronder mede inbegrepen het beperken van *milieuhygiënische contouren* en *externe veiligheidscontouren*. Dit brengt met zich mee dat voor elke ontwikkeling die zich binnen een bestemmingsplan voordoet, rekening moet worden gehouden met de exploitatie ervan.

2.3 Provincie Noord-Brabant

Provinciale beleidsvisie externe veiligheid

In 2013 heeft de provincie een nieuwe beleidsvisie voor de periode 2014-2018 opgesteld. Naar alle waarschijnlijkheid wordt deze begin 2014 vastgesteld. Bij het opstellen van deze nieuwe visie is een brede maatschappelijke discussie gevoerd over de rol die de provincie kan en wil nemen op het gebied van veiligheid. Zo is er een expertsessie gehouden met medewerkers uit het werkveld en interviews met diverse bestuurders van Brabantse gemeenten. Daarnaast zijn Provinciale Staten expliciet betrokken geweest bij de totstandkoming van de visie. Hiermee hoopt de provincie een zo groot mogelijk draagvlak te creëren voor de nieuwe kijk op risico's.

Bredere belangenafweging

Het belangrijkste verschil ten opzichte van de vorige beleidsvisie is dat bij het beoordelen van risico's er niet op voorhand voor is gekozen alle gevaren in te dammen, maar vaker een brede belangenafweging te maken. Dat wil zeggen: niet uitsluitend kijken naar het potentiële gevaar, maar ook oog hebben voor de maatschappelijke opbrengsten van de betreffende activiteit.

Natuurrampen

Naast de klassieke risico's van Externe Veiligheid is er ook aandacht voor de risico's van natuurbranden, aardbevingen en overstromingen. Het gaat hierbij niet om de directe risico's van deze rampen op de omgeving, maar op het verhoogde risico dat optreedt indien risicovolle activiteiten aan deze rampen worden blootgesteld.

Nieuwe activiteiten

Anders dan voorheen, besteedt de provincie in de nieuwe visie aandacht aan activiteiten die risico's voor de omgeving met zich meebrengen, maar die betrekkelijk nieuw zijn en (nog) niet in de wetgeving van externe veiligheid zijn opgenomen. Denk aan risico's bij mestvergisting.

Verbindend en regisserend

Door de vele risicovolle activiteiten die op en rond het industrieterrein Moerdijk plaatsvin-

den, ziet de provincie voor zichzelf een regisserende rol. Met name omdat de provincie deze bedrijven stimuleert om zich op het industrieterrein Moerdijk te vestigen. Ten slotte wil de provincie zich blijven inzetten voor samenwerking tussen de Brabantse veiligheidspartners en dit ook na afloop van het programma Brabant Veiliger stimuleren en blijven ondersteunen.

Subsidieregeling programmafinanciering externe veiligheid

In de periode 2004-2005 heeft het Rijk via de "Subsidieregeling programmafinanciering EV-beleid voor andere overheden" aan de provincie Noord-Brabant jaarlijks een subsidie toegekend. Doelstelling hiervan was het geven van een kwaliteitsimpuls ten behoeve van een blijvende verbetering van beleid en uitvoering op het gebied van externe veiligheid. In de periode 2006-2010 heeft het Rijk via de "Subsidieregeling programmafinanciering EV-beleid voor andere overheden 2006-2010" aan de provincie Noord-Brabant jaarlijks een subsidie toegekend. Doelstelling van deze subsidieregeling was het stimuleren van de structurele, adequate uitvoering van het externe veiligheidsbeleid en het daartoe bevorderen van de samenwerking tussen gemeenten, provincies en regionale samenwerkingsverbanden. Van deze subsidie is het programma Brabant Veiliger 2006-2010 uitgevoerd.

Na evaluatie en de ontwikkeling van kwaliteitscriteria in relatie tot de uitvoering van taken op het gebied van externe veiligheid is duidelijk geworden dat er verdergaande stappen noodzakelijk zijn om een adequate en structurele uitvoering van externe veiligheidstaken te waarborgen binnen organisaties. Besloten is dat de subsidieregeling over gaat naar een decentralisatie-uitkering via het provinciefonds voor de periode 2011-2014. Het doel is dat aan het eind van deze periode een adequate en structurele uitvoering van externe veiligheidstaken is geborgd. De provincie vervult hierbij een regierol. In samenspraak en samenwerking met de Brabantse gemeenten, veiligheidsregio's en omgevingsdiensten wordt gewerkt naar de situatie waarin wordt voldaan aan concrete doelen en kwaliteitscriteria EV. Deze kwaliteitscriteria EV zijn opgenomen in hoofdstuk 4 van dit programma Brabant Veiliger 2011-2014. Voor een deel vloeien de kwaliteitscriteria rechtstreeks voort uit wet.

In de "Uitwerking bestuursakkoord Rijk - provincies 2008-2011" is aangegeven dat het uitgangspunt is dat de EV-gelden na 2014 naar de verschillende fondsen gedecentraliseerd kunnen worden. Het principe "geld volgt taak" wordt dan gehanteerd (uitgangspunt wordt mogelijk verlaten).

Staatssecretaris Atsma heeft op 26 juni 2012 per brief aangegeven dat de inzet van provincies, gemeenten en het Rijk op het gebied van externe veiligheid noodzakelijk blijft. De voorbeelden uit de dagelijkse praktijk (ChemiePack, Odfjell) onderstrepen het belang van versterking van de aandacht voor een adequate uitvoering en handhaving van externe veiligheidstaken door het bevoegd gezag.

Duidelijkheid over een eventuele financiering na 2014 speelt een rol in de wijze waarop er binnen Brabant na 2014 op het gebied van EV samengewerkt gaat worden. In 2014 gaat het programmabureau zich samen met de partners inzetten om de wijze van samenwerking na 2014 concreet vorm te geven. Een goede structurele samenwerking binnen de regio's is daarbij een randvoorwaarde. Hier ligt dus een opgave voor de regio's.

De provincie Noord-Brabant vindt samenwerking na 2014 belangrijk, onafhankelijk van of er voor externe veiligheid van Rijksweg na 2014 gelden beschikbaar gesteld worden. De provincie heeft daarom aangegeven dat de samenwerking met de partners na 2014 wordt opgenomen in de visie op haar risicobeleid gevaarlijke stoffen.

2.4 Gemeente Drimmelen

Nota Integrale Veiligheid (2013-2016)

In het IVB is externe veiligheid ondergebracht bij fysieke veiligheid. Hier komt het onderwerp 'risico's gevaarlijke stoffen/ externe veiligheid' aan de orde. De volgende bedreigingen/feitelijke onveiligheid worden geconstateerd:

Noord-Brabant ligt strategisch tussen Rotterdam, de Vlaamse Ruit (Antwerpen, Brussel, Gent) en het Duitse Ruhrgebied. Dit leidt tot veel transport over de Brabantse infrastructuur

van spoorwegen, wegen, waterwegen en buisleidingen. Het betreft niet alleen gewone goederen, maar ook gevaarlijke stoffen. Dit transport brengt risico's met zich mee, omdat een verkeersongeval met gevaarlijke stoffen schadelijke gevolgen kan hebben tot op grote afstand van de plek des onheils.

Wanneer over een bepaalde verbinding veel gevaarlijke stoffen worden vervoerd, kan daarlangs niet zo maar worden gebouwd. En daar waar al veel gebouwd is, kan beter geen transport van gevaarlijke stoffen plaatsvinden. Ruimtelijke ordening, veiligheid en transport beïnvloeden elkaar dus. Waar de veiligheid op transportverbindingen in het geding is, geldt ook een beperking van de ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden.

Om bovenstaande problematiek aan te pakken steekt de gemeente Drimmelen in op verbeterde interne en externe afstemming. Intern is behoefte aan duidelijke regisseur/trekker van dit project en urencapaciteit voor dit product.

Milieubeleidsplan 2007-2010

In het milieubeleid van Drimmelen wordt aangesloten bij provinciale programma Brabant Veiliger 2006-2010.

Na 2010 heeft de gemeente Drimmelen dit milieubeleidsplan gehandhaafd maar daarbij is wel een nieuw Milieu-uitvoeringsprogramma 2011-2014 opgesteld.

Er wordt in het milieubeleidsplan niet gesproken over specifieke ambities voor de externe veiligheid van de gemeente Drimmelen. In het milieu-uitvoeringsprogramma 2011-2014 wordt dit wel toegelicht.

Structuurvisie 2033

Op 27 februari 2014 is de Structuurvisie 2033 vastgesteld. In deze nieuwe structuurvisie is externe veiligheid in een grove lijn meegenomen.

3 Visie

De gemeente Drimmelen hanteert de volgende visie ten aanzien van externe veiligheid:

Het gemeentelijk externe veiligheidsbeleid is gericht op het beperken van de risico's, die burgers in Drimmelen lopen als gevolg van activiteiten met gevaarlijke stoffen², met als doel een veiliger woon-, werk-, en leefomgeving', passend bij de plattelandsgemeente Drimmelen.

De gemeente Drimmelen kan, uiteraard binnen de kaders van de wet, zelf keuzes maken over het niveau van veiligheid. Laat de gemeente nieuwe risicovolle bedrijven toe? Of niet? Is het bouwen van nieuwe woonwijken belangrijker dan uitbreidingsmogelijkheden van een bedrijf dat met gevaarlijke stoffen werkt? Of wil de gemeente beide?

3.1 Strategische uitgangspunten

Het beheersen van risico's voor externe veiligheid bestaat uit het beheersen van risicobronnen (risicovolle bedrijven, risicovolle infrastructuur) enerzijds en het beheersen van de effecten (ruimtelijke scheiding, voorbereiding op incidenten) anderzijds. De gebiedsgerichte aanpak bestaat uit het benoemen van twee gebiedstypen: risicoluw gebied en gemengd gebied, elk met een eigen afwegingskader voor bestaande situaties en nieuwe ontwikkelingen.

De gemeente Drimmelen gaat uit van de volgende strategische uitgangspunten, verdeeld in:

Risicovolle bedrijven
Risicovolle infrastructuur
Ruimtegebruik nabij risicobronnen
Beheersbaarheid

3.2 Risico's

3.2.1 Bedrijven

Het eerste strategische uitgangspunt is het reduceren van de risico's bij bedrijven door:

1. Het opheffen van bestaande niet-acceptabele risicosituaties.
Risicovolle activiteiten worden verminderd (aanpassing Omgevingsvergunning, activiteit milieu), dan wel beëindigd (sanering) in situaties waarbij de risico's de landelijke normen overschrijden, of indien het maatschappelijke belang daartoe aanleiding geeft.
2. Het toepassen van een uitsterfbeleid voor bestaande risicovolle bedrijven in risicoluw gebied.
Uitbreiding van bestaande risicovolle bedrijven in het centrum en woonwijken wordt alleen toegestaan onder veiligheidsverhogende maatregelen en indien dit van belang is voor het functioneren van het centrum en/of de woonwijken en niet leidt tot een hoger risico.
Als de gelegenheid zich aandient wordt onderzocht of beperking of verplaatsing van de risicovolle activiteit mogelijk is.

² Onder activiteiten met gevaarlijke stoffen worden zowel bedrijven die gevaarlijke stoffen gebruiken of opslaan als transporten met gevaarlijke stoffen verstaan.

3. Nieuwe risicovolle bedrijven zijn alleen toegestaan in gemengd gebied.

Bij de keuze voor een woningbouwlocatie of een bedrijventerrein is het belangrijk dat nieuwe externe veiligheidsknelpunten worden vermeden. Dit maakt het voeren van een gebiedsgericht locatiebeleid voor nieuwe en bestaande risicovolle activiteiten gewenst.

Zowel voor bestaande als nieuwe situaties geldt dat de risicoruimte van bestaande (vergunde) en nieuwe risicovolle bedrijven zoveel mogelijk wordt beperkt om inefficiënt ruimtegebruik tegen te gaan. Dit wordt gedaan door een gerichte inzet van de WABO en de Wet Milieubeheer (BBT) waarbij de PR 10^{-6} contour (zoveel mogelijk) wordt teruggebracht binnen de eigen perceelsgrenzen. Aangrenzende percelen zijn zodoende niet beperkt in gebruik.

3.2.2 Transport

Het transport van gevaarlijke stoffen kan worden verdeeld in transport over weg, water, spoor en per buisleiding. Het zoveel mogelijk beperken van deze risico's gebeurt door:

1. Het transport over de weg door de kernen zoveel mogelijk beperken.

Nieuwe risicovolle bedrijven worden gevestigd nabij uitvalswegen, waardoor woonwijken zo min mogelijk belast worden met het transport van gevaarlijke stoffen.

2. Risicobeheersing van transport per water, spoor en door buisleiding conform landelijk beleid.

Er is geen nut of noodzaak tot aanvullend beleid voor transportmodaliteiten die de gemeentegrens overschrijden.

3.3 Effecten

3.3.1 Ruimtegebruik nabij risicobronnen

Bij de ruimtelijke ordening moet verantwoord worden omgegaan met bestemming en inrichting van de omgeving van risicobronnen (zowel risicovolle bedrijven als risicovolle infrastructuur). Daartoe zijn de volgende uitgangspunten leidend:

1. Het toepassen van ruimtelijk maatwerk langs risicovolle infrastructuur.

De 'Inventarisatie vervoer gevaarlijke stoffen'³ heeft aangetoond over welke wegen het meeste transport van gevaarlijke stoffen plaatsvindt. Bij nieuwe ontwikkelingen langs deze wegen is ruimtelijk maatwerk noodzakelijk. Om een afweging te maken hanteren wij een verantwoordingskader voor het invloedsgebied van risicovolle infrastructuur. Dit verantwoordingskader dient bij de besluitvorming over ruimtelijke ontwikkelingen betrokken te worden.

2. Het reguleren van externe veiligheid met behulp van bestemmingsplannen.

Door in nieuwe ruimtelijke besluiten een heldere scheiding aan te brengen tussen gebieden voor kwetsbare objecten en gebieden met risicobronnen, wordt invulling gegeven aan de visie op externe veiligheid en is externe veiligheid goed verankerd.

3. Het toetsen van evenementen op externe veiligheid

Evenementen zijn in principe niet gewenst in de directe omgeving van risicobronnen. Aanvragen voor evenementen in de omgeving van een risicobron worden getoetst op de Externe Veiligheid en enkel verleend mits de zelfredzaamheid en beheersbaarheid afdoende gegarandeerd worden.

³ RMD (2008), Gemeente Drimmelen. Inventarisatie vervoer gevaarlijke stoffen, Roosendaal.

3.3.2 Beheersbaarheid

In het kader van beheersbaarheid moet duidelijk zijn in hoeverre burgers zichzelf in veiligheid kunnen brengen en de brandweer adequaat kan optreden.

1. Optimaliseren van de hulpverlening en realisatie van een basis beheersbaarheidniveau.

In gebieden met verhoogde risico's dienen aanvullende maatregelen getroffen te worden om een basisniveau voor beheersbaarheid (bereikbaarheid, zelfredzaamheid en bluswater) te kunnen waarborgen. De Veiligheidsregio Midden- en West Brabant adviseert (zowel verplichte danwel vrijwillige basis) omtrent de optimalisatie van de hulpverlening en realisatie van de basis beheersbaarheid.

2. Actieve risicocommunicatie naar de burgers.

De burger die goed geïnformeerd is over de aanwezige risico's en vooral over het goed reageren bij incidenten is in staat om zichzelf en anderen in veiligheid te brengen. Dit heeft directe invloed op het aantal slachtoffers bij een ramp of zwaar ongeval.

4 De gebiedsgerichte aanpak

4.1 De vormgeving van de gebiedstypen

De keuzes in het belang van veiligheid voor de burger en economische, planologische of maatschappelijke belangen zullen niet overal hetzelfde zijn. Is het bouwen van nieuwe woonwijken belangrijker dan uitbreidingsmogelijkheden van een bedrijf dat met gevaarlijke stoffen werkt? Of wil de gemeente beide? Op de ene plek wordt gekozen voor wonen, op de andere ligt het accent op bedrijvigheid. Vandaar de keuze voor een gebiedsgericht beleid, waarin genuanceerd en met inachtneming van lokale aspecten wordt omgegaan met externe veiligheid. De twee gebiedstypen zijn:

- Risicoluw gebied
- Gemengd gebied

Voor elk gebiedstype is een eigen veiligheidsambitie vastgesteld. Deze veiligheidsambitie zegt vooral iets over de mogelijkheden die er in het betreffende gebied bestaan om ontwikkelingen te laten plaatsvinden.

4.2 Gebiedstype 1: Risicoluw gebied

Een risicoluw gebied kenmerkt zich door een hoge bevolkingsdichtheid. Nieuwe risicovolle activiteiten zijn hier niet gewenst, tenzij dit van belang is voor het functioneren van het risicoluwe gebied⁴. Bij bestaande risicovolle inrichtingen worden de noodzaak en mogelijkheden tot aanpassing van de milieuvergunning onderzocht. Rond risicovolle infrastructuur is ruimtelijke ontwikkeling toegestaan, mits wordt voldaan aan de omgang met de risicomaten zoals beschreven in hoofdstuk 5.

Specifieke locaties die in de gemeente Drimmelen onder het risicoluwe gebied vallen zijn:

Centrum (van Drimmelen, Made, Hooge Zwaluwe, Lage Zwaluwe, Terheijden en Wagenberg)

Het centrum is een gebied met een matige tot sterke functiemenging. Direct naast woningen komen andere functies voor zoals detailhandel, horeca en kleine bedrijvigheid. De risicoruimte van eventueel aanwezige risicovolle inrichtingen worden zoveel mogelijk beperkt. Concreet betekent dit, dat de mogelijkheden en financiële consequenties onderzocht worden om de risicovolle inrichtingen op (korte) termijn te saneren. Nieuwe risicovolle inrichtingen zijn uitgesloten.

Woonwijken

Dit zijn locaties die worden gekenmerkt door hoge dichtheden van personen en activiteiten zoals wonen, scholen en zorginstellingen. De gemeente Drimmelen wil haar burgers een zo veilig mogelijke woonomgeving bieden en in woonwijken worden daarom geen risicovolle inrichtingen toegelaten. Voor bestaande risicovolle inrichtingen worden de mogelijkheden en financiële consequenties onderzocht om deze activiteiten op termijn op te heffen (uitsterfbeleid).

Tevens is gekozen om de gebieden die binnen de contouren 'stedelijk gebied' uit de structuurvisie+ (vastgesteld in 2003) zijn gelegen en in de structuurvisie 2033 als bedrijventerrein zijn aangemerkt als 'bedrijventerrein' met uitzondering van het bedrijventerrein Brieltjenspolder en een deel van 't Spijck, tevens als gebiedstype risicoluw aan te merken.

⁴ Wel toegestaan zijn openbare voorzieningen met een risicovolle activiteit zoals nutsbedrijven, brandweer, ziekenhuizen en recreatieve functies (zwembaden en ijsbanen).

4.3 Gebiedstype 2: Gemengd gebied

Het gemengde gebied is minder eenduidig dan het gebiedstypes risicoluw. In dit gebied wordt de aanwezigheid van bepaalde risicobronnen als vanzelfsprekend gezien. Door historische ontwikkelingen heeft er een mengeling van verschillende activiteiten plaatsgevonden. Bestaande risicovolle activiteiten die hiermee samenhangen zijn toegestaan. Nieuwe risicovolle activiteiten zijn alleen toegestaan voor zover expliciet aangegeven. Nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen nabij risicovolle infrastructuur zijn eveneens toegestaan, mits wordt voldaan aan de omgang met de risicomaten zoals beschreven in hoofdstuk 5.

Locaties die in de gemeente Drimmelen onder het gemengde gebied vallen zijn:

Buitengebied

Om een versnipperde vestiging van risicovolle inrichtingen in het buitengebied te voorkomen wordt ook dit gebied beschermd tegen de uitbreiding van dergelijke bedrijven.

Propaantanks

Vestiging van inrichtingen met een propaantank is wel mogelijk. Deze uitzondering wordt gemaakt omdat deze bedrijven en activiteiten op grond van hun typering van oudsher in het buitengebied passen. Denk bijvoorbeeld aan agrarische inrichtingen en recreatie-centra. Plaatsing van propaantanks in het buitengebied is sowieso toegestaan, omdat een fijnmazig gasdistributienet ontbreekt en hiervoor reeds adequate veiligheidsvoorzieningen zijn opgenomen in de betreffende wet- en regelgeving.

LPG-inrichtingen

De vestiging van nieuwe LPG-tankstations in het buitengebied wordt juist wel toegestaan. De activiteiten van dergelijke inrichtingen hangen vaak nauw samen met de ligging van de doorgaande wegen in Drimmelen. Bovendien is het uit oogpunt van externe veiligheid verstandig om nieuwe LPG-tankstations zoveel mogelijk buiten bebouwde gebieden te situeren.

Bedrijventerreinen (Brieltjenspolder en een gedeelte van 't Spijck dat zuidelijk is gelegen van de Bredaseweg.)

Dit betreffen gebieden met gemengde bedrijvigheid. Kantoren en industriële bedrijven wisselen elkaar af. Bestaande risicovolle inrichtingen zijn toegestaan. Voor nieuwe risicovolle inrichtingen geldt een 'nee, tenzij' regeling. Dit betekent dat nieuwe risicovolle inrichtingen in principe niet zijn toegestaan, tenzij kan worden voldaan aan de bepaling dat de PR 10^{-6} contour niet buiten de perceelsgrens van het betrokken bedrijf valt.

Voor een kaart met de gebiedsindeling wordt verwezen naar bijlage 1.

4.4 Risicovolle infrastructuur

Een bijzonder aandachtsgebied in het kader van de gebiedsgerichte aanpak is de aanwezigheid van infrastructuur waarover transport van gevaarlijke stoffen of door buisleidingen plaatsvindt. Dit zijn risicobronnen die verschillende gebieden zoals woonwijken, buitengebieden en bedrijventerreinen doorsnijden. Hierdoor wordt het lastig om uniforme eisen te verbinden aan de mogelijkheid om ontwikkelingen te laten plaatsvinden in de nabijheid van diezelfde infrastructuur. Een nieuwe ontwikkeling in een dichtbebouwd gebied zal bijvoorbeeld sneller zorgen voor een verhoogd risico dan een vergelijkbare ontwikkeling in het buitengebied.

De gemeente Drimmelen kiest ervoor om de omgang met de risicovolle infrastructuur te verbinden aan de hierboven gekozen gebiedsindeling. Concreet betekent dit dat waar bijvoorbeeld een provinciale weg door het centrum of woonwijken loopt, de risicoluwe ambities worden gehanteerd, eenzelfde benadering geldt voor het buitengebied en bedrijventerreinen (gemengd).

5 Omgang met de risicomaten binnen de gebiedstypen

Nu de gebiedstypen zijn uitgewerkt, worden de strategische keuzes vertaald naar de consequenties voor de omgang met de volgende risicomaten: het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. In bijlage 2 is daartoe een afwegingskader opgenomen, dat een systematische aanpak van externe veiligheid moet vereenvoudigen. Hieronder volgen enkele algemene uitgangspunten.

5.1 Plaatsgebonden risico (PR)

Overschrijding van de *grenswaarde* PR 10^{-6} /jaar is altijd onacceptabel. Bij de overschrijding van de *richtwaarde* PR 10^{-6} /jaar is een onderscheid gemaakt tussen nieuwe en bestaande situaties. Bij bestaande situaties worden overschrijdingen van de richtwaarde gedoogd. Dit is gedaan omdat het oplossen van dergelijke situaties de financiële draagkracht van de gemeente te boven gaat. Bij nieuwe situaties geldt dat de omgang met de richtwaarde gekoppeld is aan het gebiedstype.

5.2 Groepsrisico (GR)

Uitgangspunt is dat er altijd een groepsrisicoverantwoording moet plaatsvinden indien er een besluit wordt genomen, waarbij (beperkt) kwetsbare objecten aanwezig zijn binnen het invloedsgebied van risicovolle inrichtingen of risicovolle infrastructuur.

In deze beleidsvisie wordt ervoor gekozen om de verplichte verantwoording van het groepsrisico aan te grijpen om:

- externe veiligheidsrisico's vroeg in het planproces te betrekken. Hierdoor wordt een versnipperde aanpak voorkomen;
- de besluitvorming te verbreden tot een afweging van nut en noodzaak;
- maatregelen op de agenda te krijgen om risico's te beperken, de zelfredzaamheid te verhogen en de mogelijkheden van de hulpdiensten te bevorderen.

Verantwoording groepsrisico conform Bevi

De oriëntatiewaarde voor het groepsrisico is niet leidend bij de bepaling van de toelaatbaarheid van een (ruimtelijke) ontwikkeling. In de verantwoording van het groepsrisico ligt de nadruk op een integrale weging van wat is/kan worden bereikt en de omvang van de restrisico's.

In bijlage 3 zijn de vereiste onderdelen van de verantwoordingsplicht te vinden.

Verantwoording groepsrisico conform Bevt/cRNVGS

Voor risicovolle infrastructuur is een verantwoordingskader van toepassing.

Voor het bepalen van de afstand waarbinnen een verantwoording van het groepsrisico moet plaatsvinden, is gebruik gemaakt van de Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen. Deze circulaire wordt binnenkort vervangen door het Besluit externe veiligheid transportroutes. De zones waarin het groepsrisico moet worden nagegaan zullen naar verwachting niet veranderen.

Zo- ne	Grootte (vanaf rand)	Omschrijving/ Wijze van verantwoording
I	0 – 200 m.	Deze zone hangt samen met het invloedsgebied van brandbare gassen (BLEVE) en toxische gassen. Binnen deze zone geldt: - Er wordt altijd advies aan de regionale brandweer gevraagd. - Voldoende bluswatervoorzieningen en opstelplaatsen brandweer. - Functies met een hoge mate van zelfredzaamheid en/of een relatief lage personendichtheid gewenst. - Functies met een lage zelfredzaamheid (zoals kinderdagverblijven, ziekenhuizen, basisscholen en peuterspeelzalen) en een hoge personendichtheid dienen zoveel mogelijk beperkt te worden. Voorwaarde voor dergelijke ontwikkelingen is bovendien dat het basisniveau voor beheersbaarheid tenminste gerealiseerd is en de zelfredzaamheid zoveel mogelijk gewaarborgd wordt. - Er dient rekening te worden gehouden met maatregelen die voorkomen dat toxische gassen bij calamiteiten naar binnen worden gehaald/ binnen kunnen dringen. Het afwegingsproces en het gerealiseerde beschermingsniveau wordt gemotiveerd weergegeven in de verantwoordingsparagraaf van een ruimtelijk besluit of verkeersbesluit.
II	200 – einde invloedsgebied	In deze zone geldt geen wettelijke plicht om de gevolgen voor het groepsrisico na te gaan. Dit betekent echter niet de gevolgen van een eventueel ongeval verwaarloosbaar zijn. Zo kunnen calamiteiten met toxische gassen op bijvoorbeeld het spoor leiden tot een invloedsgebied van ruim 5 km. Aanbevolen wordt om met de brandweer afstemming te zoeken om de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen in deze zone zo veilig mogelijk te maken.

6 Organisatie

Externe veiligheid vereist een integrale aanpak. Om dit te borgen dient voor iedereen helder te zijn wat zijn of haar taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden in het kader van externe veiligheid inhouden. Daarnaast moeten er duidelijke communicatielijnen bestaan tussen de verschillende organisatieonderdelen en dient de informatiestroom geregeld te zijn. Tot slot dient externe veiligheid op een transparante en uniforme manier geborgd te worden in het gemeentelijke instrumentarium (met name omgevingsvergunningen en nieuwe bestemmingsplannen).

De provincie Noord Brabant heeft het programma 2011-2014 opgesteld, met als doel dat eind 2014 een adequate en structurele uitvoering van externe veiligheidstaken is geborgd. Het programma bevat een aantal doelen en kwaliteitscriteria.

Een van de kwaliteitscriteria is dat gemeenten strategisch – en operationeel beleid vaststellen waarin de visie, ambities en acties op het gebied van externe veiligheid zijn opgenomen. De gemeente Drimmelen heeft om die reden een Beleidsvisie externe Veiligheid opgesteld (d.d. 15-04-2010) en deze in 2014 geactualiseerd.

Daarnaast is er een Borgingsdocument externe veiligheid (d.d. 18-12-2012) opgesteld waarin werkprocessen beschreven staan voor de afdelingen en functies die met EV te maken hebben. In dit Borgingsdocument zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

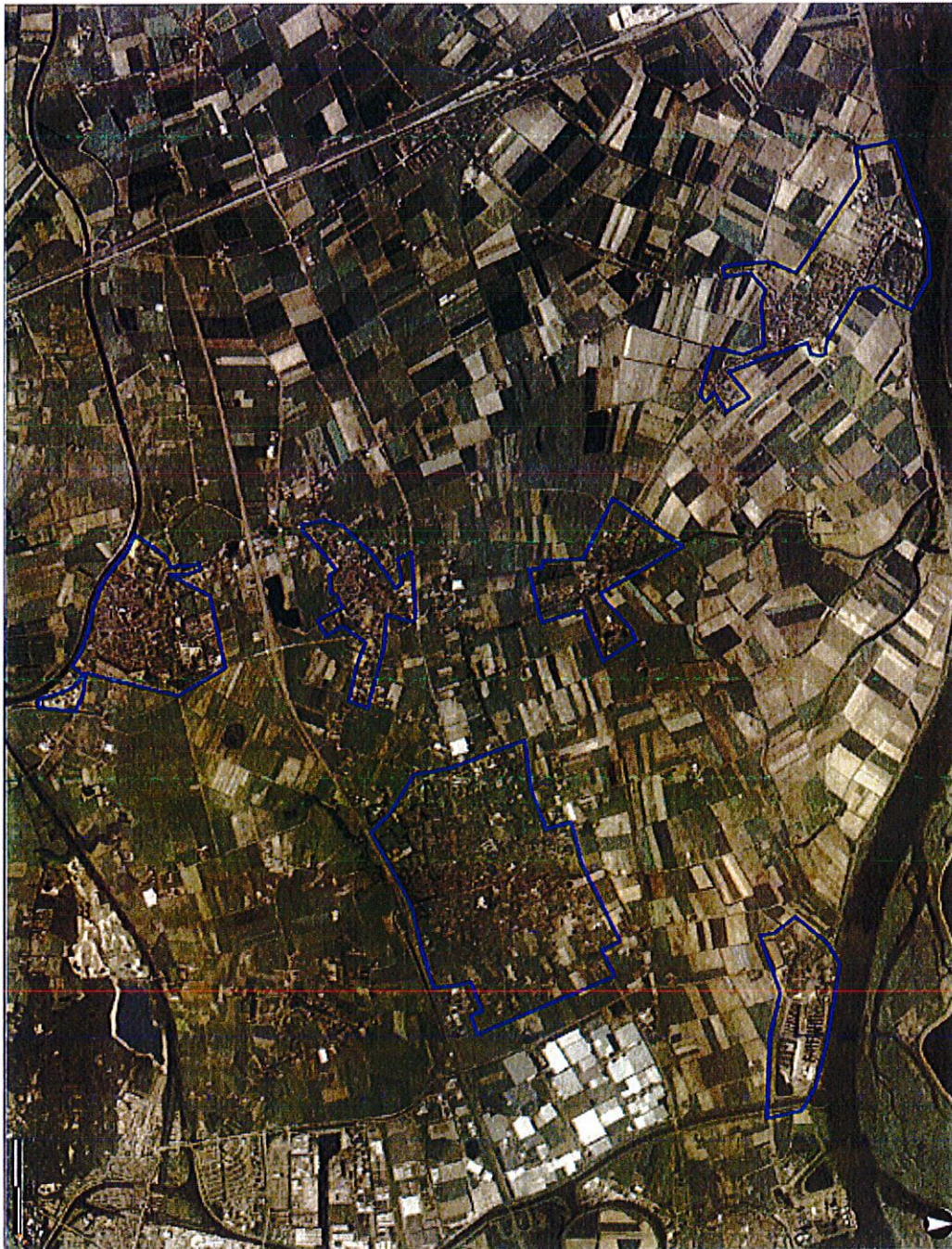
- De personeelsformatie is kwantitatief en kwalitatief voldoende voor adequate en structurele uitvoering van de externe veiligheidstaken;
- De externe veiligheidstaken zijn geborgd in de interne werkprocessen van de verantwoordelijke organisaties, zodat adequate en structurele uitvoering van deze taken plaatsvindt;
- EV is adequaat meegenomen in alle besluiten waar het een rol speelt en deze besluiten worden adequaat toegepast en gehandhaafd;
- De effecten van de adequate en structurele uitvoering van externe veiligheidstaken op de veiligheid in Drimmelen zijn inzichtelijk.

Het Borgingsdocument samen met de professionele risicokaart zorgen ervoor dat EV in de gemeente Drimmelen adequaat en structureel worden geborgd.

6.1 Rolverdeling en taken

Voor verdere rolverdeling en taken wordt verwezen naar hoofdstuk 5 van het betreffende Borgingsdocument externe veiligheid gemeente Drimmelen (d.d. 18-2-2012).

Bijlage 1 Kaart gebiedstypen

Blauw omlijnde gebieden vallen zijn risicoluwe gebieden.

Bijlage 2 Afwegingskader gebiedstypen

Gebiedsgerichte indeling	Risicoluw gebied		Gemengd gebied	
	Centrum	Woonwijken	Buitengebied	Bedrijventerrein
Bestaande	Risicovolle infrastructuur	N.v.t.	N.v.t.	
	Risicovolle inrichtingen	Toegestaan, pro-actieve benadering t.a.v. samentreking, uitsterfbeleid	Toegestaan	
	Kwetsbare objecten	Toegestaan	Toegestaan, stand-still principe	
	Beperkt kwetsbare objecten	Toegestaan, pro-actieve benadering door objecten binnen de PR 10 ⁻⁶ contour zoveel als mogelijk te beperken	Toegestaan, stand-still principe	
Nieuwe	Risicovolle infrastructuur	Niet toegestaan, tenzij dit van belang is voor het functioneren van het risicoluwe gebied (o.a. nutsfuncties)	Toegestaan, mits de externe veiligheidsrisico's zoveel als mogelijk worden beperkt (BBT).	
	Risicovolle inrichtingen	Niet toegestaan, tenzij dit van belang is voor het functioneren van het risicoluwe gebied (o.a. nutsfuncties)	Niet toegestaan, m.u.v. propaantanks en LPG-tankstations	Niet toegestaan, tenzij de PR 10 ⁻⁶ contour op of binnen de perceelsgrens ligt
	Kwetsbare objecten	Toegestaan, mits wordt voldaan aan de vereisten van hoofdstuk 5: omgang met de risicomaten	Toegestaan, mits wordt voldaan aan de vereisten van hoofdstuk 5: omgang met de risicomaten	
	Beperkt kwetsbare objecten	Toegestaan, mits buiten de PR 10 ⁻⁶ contour (richtwaarde=grenswaarde), en wordt voldaan aan de omgang met het groepsrisico (zie paragraaf 5.2.)	Toegestaan, mits buiten de PR 10 ⁻⁶ contour (richtwaarde=grenswaarde), en wordt voldaan aan de omgang met het groepsrisico (zie paragraaf 5.2.)	

Bijlage 3 Onderdelen verantwoordingsplicht groepsrisico

Nr.	Onderdeel verantwoording groepsrisico	1	2
1	Aanwezige dichtheid van personen in het invloedsgebied van de betrokken risicobron: - functie-indeling - gemiddelde personendichtheid (totaal en per functie/locatie) - verblijfsduurcorrecties - verschil tussen bestaande en nieuwe situatie	☐	☐
2	De omvang van het groepsrisico: - de omvang voor het van kracht worden van het besluit; - de verandering van het groepsrisico ten gevolge van het besluit; - de ligging van de groepsrisicocurve ten opzichte van de oriëntatiewaarde.	☐	☐
3	De mogelijkheden en de voorgenomen maatregelen ter beperking van het groepsrisico bij de betrokken inrichting(en) en/of transportroute.	☐	☐
4	De mogelijkheden en de voorgenomen maatregelen ter beperking van het groepsrisico in het ruimtelijke besluit.		☐
5	De mogelijkheden tot voorbereiding op en bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval: - Pro-actie; - Preventie; - Preparatie; - Repressie/zelfredzaamheid.	☐	☐
6	De mogelijkheden van personen die zich in het invloedsgebied van de risicobron bevinden om zichzelf in veiligheid te brengen.	☐	☐
7	De voor- en nadelen van andere mogelijkheden tot ruimtelijke ontwikkelingen met een lager groepsrisico.		☐
8	De mogelijkheden en voorgenomen maatregelen ter beperking van het groepsrisico in de nabije toekomst.	☐	☐
9	De voorschriften die het bevoegde gezag voornemens is te verbinden in geval van het afgeven van een oprichtingsvergunning, in geval deze verhogend werkt op het groepsrisico van het betrokken gebied.	☐	

1 = Omgevingsvergunning conform artikel 2.1, lid 1e sub 1° van de Wabo (oprichten) of artikel 1 lid 1e sub 2° (veranderen);

2 = Vaststelling van een bestemmingsplan of verlening van vrijstelling daarvan.

NB: Voor een uitgebreide toelichting van de verantwoordingsplicht wordt verwezen naar de publicatie 'Handreiking verantwoordingsplicht groepsrisico' (ministerie van VROM, 2007).

Bijlage 4 Overzicht belangrijke wet- en regelgeving

Samenvattend zijn er een aantal wetten en regels van belang als uitgangspunt voor het opstellen van een externe veiligheidsvisie, deze worden in onderstaande tabel gepresenteerd.

Tabel Relevante wet- en regelgeving

Afk.	Naam	Inhoud/ relevantie
Wabo	Wet algemene bepalingen omgevingsrecht	De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) regelt de omgevingsvergunning. De omgevingsvergunning is 1 overkoepelende vergunning voor zo'n 25 aparte vergunningstelsels. Het gaat onder andere om de kapvergunning, bouwvergunning, sloopvergunning, gebruiksvergunning, milieuvergunning etc.
Wm	Wet milieubeheer	Op grond van deze wet verstrekt de bevoegde overheid een milieuvergunning aan bedrijven. Bevoegd gezag stelt eisen t.a.v. milieukwaliteit. Een van de milieukwaliteiten is externe veiligheid.
Wro	Wet op de Ruimtelijke Ordening	Hoe ruimtelijke plannen tot stand komen en gewijzigd worden, is geregeld in de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO). Deze wet bepaalt de taken van de overheid en de rechten en plichten van burgers, bedrijven en instellingen. Middels de WRO regelt o.a. de plaatsing van risicobronnen en risico-ontvangers ten opzichte van elkaar.
Wvgs	Wet vervoer gevaarlijke stoffen	Wet in het kader van internationale vervoersvoorschriften (ADR/ADNR/RID). WVGS is een integrale kaderwet voor de routing van gevaarlijke stoffen. Alle rijkswegen (enkele tunnels onder belangrijke vaarwegen daargelaten) en de meeste provinciale wegen zijn aangewezen als route voor gevaarlijke stoffen.
Rnvgs	Nota Risico Normering Vervoer Gevaarlijke Stoffen (1996)	In de nota is in algemene zin uiteengezet hoe de risicobenadering in de besluitvorming moet worden toegepast. Daarnaast bevat de nota een norm voor het plaatsgebonden risico en een oriëntatiewaarde voor het groepsrisico.
Seveso I/II	EU-richtlijn	Richtlijn van de Europese Unie. De Seveso-richtlijn is genoemd naar het Italiaanse dorpje Seveso waar begin jaren '80 van de 20e eeuw een chemische fabriek op hol sloeg. Dat leidde tot een Europese richtlijn om zware ongevallen met gevaarlijke stoffen te voorkomen. De Seveso-II-richtlijn stelt eisen aan het veiligheidsbeleid van bedrijven die op grote schaal met gevaarlijke stoffen werken. Doelstelling is het voorkomen en beperken van ongevallen met gevaarlijke stoffen.
Brzo '99	Besluit Rampen en Zware Ongevallen	Met het inwerkingtreden van het BRZO 1999 heeft Nederland het grootste deel van de Seveso-II-richtlijn in Nationale wetgeving vastgelegd. Dit besluit heeft als doel mens en milieu te beschermen tegen ernstige ongevallen met gevaarlijke stoffen door dergelijke ongevallen zoveel mogelijk te voorkomen en bij ongevallen de gevolgen daarvan zoveel mogelijk te beperken.
Wrzo	Wet Rampen en Zware ongevallen (vervallen per 1-10-2010)	Deze wet van januari 1985 regelt de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden bij de bestrijding van rampen. Het rijk heeft een groot deel van de taken van de rampenbestrijding bij de

Afk.	Naam	Inhoud/ relevantie
		gemeenten gelegd. Dit is geregeld in de Wrzo. In deze wet staat omschreven welke taken de gemeenten hebben, hoe zij zich moeten voorbereiden en hoe de bevelsstructuur is bij een ramp of een zwaar ongeval.
Wvr	Wet veiligheidsregio's	De Wet Veiligheidsregio's is begin 2010 aangenomen en treedt per 1 oktober dit jaar in werking. De nieuwe wet vervangt de Brandweerwet 1985, de Wet geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (Wghor) en de Wet rampen en zware ongevallen (Wrzo). In de wet zijn onder meer de bestuurlijke inbedding en de basisvereisten voor de organisatie van de hulpverleningsdiensten opgenomen, welke taken het bestuur van een veiligheidsregio heeft en wat de minimumeisen zijn voor hulpverleners als de brandweer en geneeskundige diensten en het materieel dat ze gebruiken.
Wkr	Wet kwaliteitsbevordering rampenbestrijding (vervalt per 1-10-2010)	Deze wet van 1 juli 2004 scherpt de Brandweerwet 1985, de Wrzo, de Wet Geneeskundige hulpverlening bij rampen (WGHR) en de Wet ambulancevervoer aan. De WKR introduceert onder meer het regionaal beheersplan rampenbestrijding en een cyclisch traject van 4 jaar voor alle regionale planvorming inzake de voorbereiding van de rampenbestrijding, het toezicht daarop door de provincie en het rijk en de bestuurlijke rapportage daaromtrent.
Bevi	Besluit Externe Veiligheid inrichtingen	Het besluit legt veiligheidsnormen op aan bedrijven die een risico vormen voor personen buiten het bedrijfsterrein. Het verplicht gemeenten en provincies wettelijk vanaf 1 april 2004 bij het verlenen van milieuvergunningen en het maken van bestemmingsplannen rekening te houden met externe veiligheid. Dit betekent bijvoorbeeld dat woningen op een bepaalde afstand moeten staan van een bedrijf dat werkt met gevaarlijke stoffen.
Revi	Regeling Externe Veiligheid Inrichtingen	Regeling met regels voor de afstanden en berekening van het plaatsgebonden- en groepsrisico ter uitvoering van het Besluit externe veiligheid Inrichtingen.
RRGS	Registratiebesluit risicosituaties gevaarlijke stoffen	In het Registratiebesluit worden overheden verplicht om risicosituaties met gevaarlijke stoffen te melden in het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen. In het besluit wordt exact omschreven wat in het RRGs wordt opgenomen.
Bevb	Besluit externe veiligheid buisleidingen	In het Bevb staan veiligheidseisen voor de exploitant en de gemeente. Exploitanten hebben bijvoorbeeld een zorgplicht en moeten ervoor zorgen dat hun buisleidingen veilig zijn. Gemeenten moeten buisleidingen in hun bestemmingsplannen opnemen en bij nieuwbouw zorgen voor genoeg afstand tot de buisleidingen. Een buisleiding die wordt gebruikt voor transport van gevaarlijke stoffen, vormt een risico voor de veiligheid. Als de leiding gaat lekken, kunnen de gevaarlijke stoffen vrijkomen en ontstaat er een kans op explosie, vergiftiging van mensen of dieren of verontreiniging van het milieu. Het besluit geldt vanaf 1 januari 2011.
Revb	Regeling Externe Veiligheid Buisleidingen	Regeling met regels voor berekening van het plaatsgebonden- en groepsrisico ter uitvoering van het Besluit externe veiligheid Buisleidingen.

Afk.	Naam	Inhoud/ relevantie
PGS	Publicatiereeks gevaarlijke stoffen (2005)	De publicatiereeks Gevaarlijke stoffen (PGS) vervangt de voormalige CPR-richtlijnen. Deze worden veel gebruikt bij vergunningverlening en algemene regels op grond van de Wet milieubeheer (8.40-AMvB's) en bij arbeids-, transport- en brandveiligheid
C-RNVGS	Circulaire Risiconormering Vervoer Gevaarlijke stoffen (2004)	De circulaire beschrijft het rijksbeleid voor veiligheidsbelangen bij het vervoer van gevaarlijke stoffen.
-	Circulaire Zonering langs Hogedruk, Aardgas-Transportleidingen(1984)	Circulaire waarin VROM veiligheidsafstanden heeft vastgelegd voor transportleidingen waarin aardgas onder hoge druk wordt getransporteerd
-	Circulaire 'K1K2K3 brandbare vloeistoffen'(1991)	In deze circulaire zijn veiligheidsafstanden vastgelegd. K1-vloeistoffen zijn licht ontvlambaar (bijvoorbeeld benzine en spiritus). K2-vloeistoffen zijn ontvlambaar (bijvoorbeeld petroleum, terpentine en thinner). Onder K3-vloeistoffen vallen gas- en dieselolie.

Bijlage 5 Begrippenlijst externe veiligheid (Bevi)

Beperkt kwetsbaar object

Onder een 'beperkt kwetsbaar object' wordt verstaan:

- a. 1 °. Verspreid liggende woningen, woonschepen en woonwagens van derden met een dichtheid van maximaal twee woningen, woonschepen of woonwagens per hectare, en
2 °. dienst- en bedrijfswoningen van derden;
- b. kantoorgebouwen, voorzover zij niet onder onderdeel l, onder c, vallen;
- c. hotels en restaurants, voorzover zij niet onder onderdeel m, onder c, vallen;
- d. winkels, voorzover zij niet onder onderdeel l, onder c, vallen;
- e. sporthallen, sportterreinen, zwembaden en speeltuinen;
- f. kampeerterrainen en andere terreinen bestemd voor recreatieve doeleinden, voorzover zij niet onder onderdeel l, onder d, vallen;
- g. bedrijfsgebouwen, voorzover zij niet onder onderdeel l, onder c, vallen;
- h. objecten die met de onder a tot en met g en genoemde gelijkgesteld kunnen worden uit hoofde van de gemiddelde tijd per dag gedurende welke personen daar verblijven, het aantal personen dat daarin doorgaans aanwezig is en de mogelijkheden voor zelfredzaamheid bij een ongeval, voorzover die objecten geen kwetsbare objecten zijn;
- i. objecten met een hoge infrastructurele waarde, zoals een telefoon- of elektriciteitscentrale of een gebouw met vluchtleidingsapparatuur, voorzover die objecten wegens de aard van de gevaarlijke stoffen die bij een ongeval kunnen vrijkomen, bescherming verdienen tegen de gevolgen van dat ongeval;

Bevi (Besluit externe veiligheid inrichtingen)

Het Bevi legt veiligheidsnormen op aanbedrijven die een risico vormen voor personen buiten het bedrijfsterrein. Bijvoorbeeld chemische fabrieken, LPG-tankstations en spoorweg-emplacementen waar goederentreinen met gevaarlijke stoffen rangeren. Deze bedrijven verrichten soms risicovolle activiteiten dichtbij huizen, ziekenhuizen, scholen of winkels. Het besluit verplicht gemeenten en provincies wettelijk vanaf de inwerkingtreding van het besluit bij het verlenen van milieuvergunningen en het maken van ruimtelijke besluiten met externe veiligheid rekening te houden. Het besluit is - op enkele onderdelen na - op 27 oktober 2004 in werking getreden.

Bevoegd gezag

Het bevoegd gezag is de overheidsorganisatie die verantwoordelijk is voor de naleving van bepaalde wetgeving. In de regel is de gemeente of de provincie het bevoegd gezag, maar een waterschap, of een ministerie kunnen ook bevoegd gezag zijn. Deze verantwoordelijkheid kan bestaan uit afgeven van vergunningen, maar ook uit handhaving en het vaststellen van een ruimtelijk besluit. Beheerders van (water)wegen, concessiehouders van buisleidingen en bedrijven zijn echter op de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor de veiligheid en naleven van regels.

BRZO (Besluit Risico Zware Ongevallen)

Het voorkomen van zware ongevallen met gevaarlijke stoffen en het beperken van de gevolgen daarvan voor mens en milieu.

Buisleiding

Transport van gevaarlijke stoffen kan ook plaatsvinden door buisleidingen (pijpleidingen) zoals hoge- en middendruk aardgasleidingen (regionale en (inter-)nationale aardgasleidingen) en leidingen voor transport van chemische - soms ook giftige - vloeistoffen of gassen. Meestal gaat het om ondergrondse leidingen.

Circulaire risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen

De circulaire legt veiligheidsnormen vast rondom transportroutes en vormt de basis voor toekomstige wetgeving.

Externe veiligheid

Onder externe veiligheid verstaat men het beheersen van risico's die voortvloeien uit de opslag, productie, het gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen. Externe veiligheid wordt

in beeld gebracht op basis van de kans om buiten een inrichting te overlijden als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof betrokken is.

Geprojecteerd object

Nog niet aanwezig object dat op grond van het voor het betrokken gebied geldende ruimtelijke besluiten toelaatbaar is. Het besluit vertaalt het plaatsgebonden risico (PR) naar een vaste afstand vanaf een referentiepunt (de risicobron) waarbinnen eisen gesteld worden aan de aanwezigheid van bebouwing. Het betreft hier zowel reeds aanwezige bebouwing als bebouwing die nog niet aanwezig is maar wel volgens het geldende ruimtelijke besluiten is toegestaan.

Gevaarlijke stof

Een stof of preparaat dat bij of krachtens het Besluit verpakking en aanduiding milieugevaarlijke stoffen en preparaten is ingedeeld in een categorie als bedoeld in artikel 34, tweede lid, van de Wet milieugevaarlijke stoffen (Wms) of een gevaarlijke stof als bedoeld in artikel 1, onder b, van de Wet vervoer gevaarlijke stoffen (ADR). Een stof die op grond van de ADR niet en op grond van de Wms wel als een gevaarlijke stof wordt beschouwd, valt dus onder de werking van het Bevi. Het kan gaan om explosiegevaar, brand, giftigheid of radioactiviteit.

Grenswaarde

Een grenswaarde geeft de kwaliteit aan die op het aangegeven tijdstip moet zijn bereikt en die, waar zij aanwezig is, ten minste moet worden instandgehouden. Bij het begrip grenswaarde hoort de term 'in acht nemen'. De term 'in acht nemen' betekent dat die waarde niet mag worden overschreden.

Groepsrisico (GR)

Het GR drukt de kans per jaar uit dat een groep mensen (minimaal 10) overlijdt als direct gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen in een inrichting. Het GR houdt rekening met een dichtheid van het daadwerkelijke aantal personen per hectare rondom een risicovolle inrichting. De basisstelling is dat hoe meer personen zich per hectare in het schadegebied van een inrichting waar een ongeval met gevaarlijke stoffen heeft plaatsgevonden bevinden, hoe groter het aantal (potentiële) slachtoffers is. Het GR kan worden weergegeven in een grafiek met op de horizontale as het aantal dodelijke slachtoffers en op de verticale as de cumulatieve kansen per jaar op ten minste dat aantal slachtoffers, de zogenaamde FN-curve.

Inrichting

Elke door de mens bedrijfsmatig of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, ondernomen bedrijvigheid die binnen een zekere begrenzing pleegt te worden verricht. In de praktijk wordt in plaats van 'inrichting' vaak gesproken van 'bedrijf'.

Invloedsgebied

Het invloedsgebied is het gebied waarin volgens de Regeling externe veiligheid inrichtingen (Revi) personen worden meegeteld voor de berekening van het groepsrisico van categoriale inrichtingen. Het invloedsgebied voor het groepsrisico is het gebied gelegen tussen de risicovolle inrichting en de 1% letaliteitsgrens. In afwijking hiervan geldt voor LPG-tankstations, PGS 15-bedrijven en NH₃ koelinstallaties vastgestelde waarden voor de grootte van het invloedsgebied.

De effecten van een mogelijk incident reiken echter vaak veel verder dan de 1% letaliteitsgrens. Denk hierbij aan slachtoffers met eerste- en tweedegraads brandwonden. De regionale brandweer kijkt in haar advies verder dan de 1% letaliteitsgrens. De regionale brandweer adviseert immers op de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval. De beperking van de ramp wordt hierbij vooral bepaald door de mogelijkheid om nog levende slachtoffers te redden. Een groot deel van die slachtoffers bevindt zich mogelijk buiten de 1% letaliteitsgrens. De regionale brandweer heeft immers ook taken op basis van de Brandweerwet 1985 en de Wet rampen en zware ongevallen (Wrzo).

Kwetsbaar object

De wetgeving verdeelt gevoelige objecten in beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten. Deze verdeling is gemaakt om bepaalde groepen mensen in het bijzonder te beschermen. Dit

onderscheid resulteert in een aantal criteria en anderzijds in met naam genoemde objecten. De norm voor het plaatsgebonden risico is voor kwetsbare objecten een grenswaarde en voor beperkt kwetsbare objecten een richtwaarde. Kwetsbare objecten zijn:

- a. woningen, woonschepen en woonwagens, niet zijnde woningen, woonschepen of woonwagens als bedoeld in onderdeel b, onder a;
- b. gebouwen bestemd voor het verblijf, al dan niet gedurende een gedeelte van de dag, van minderjarigen, ouderen, zieken of gehandicapten, zoals:
 - 1 °.ziekenhuizen, bejaardenhuizen en verpleeghuizen;
 - 2 °.scholen, of
 - 3 °.gebouwen of gedeelten daarvan, bestemd voor dagopvang van minderjarigen;
- c. gebouwen waarin doorgaans grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig zijn, waartoe in ieder geval behoren:
 - 1 °.kantoorgebouwen en hotels met een bruto vloeroppervlak van meer dan 1500 m² per object, of
 - 2 °.complexen waarin meer dan 5 winkels zijn gevestigd en waarvan het gezamenlijk bruto vloeroppervlak meer dan 1000 m² bedraagt en winkels met een totaal bruto vloeroppervlak van meer dan 2000 m² per winkel, voorzover in die complexen of in die winkels een supermarkt, hypermarkt of warenhuis is gevestigd;
- d. kampeer- en andere recreatieterreinen bestemd voor het verblijf van meer dan 50 personen gedurende meerdere aaneengesloten dagen;

Oriëntatiewaarde

De norm voor het groepsrisico is oriëntatiewaarde. Het bevoegde gezag mag hiervan afwijken als daar gewichtige redenen (motivatiebeginsel) voor zijn. Het groepsrisico en dus ook de oriëntatiewaarde wordt uitgedrukt in een grafiek (de Fn-curve); het gaat om een zogenaamde cumulatieve kans:

- kans op overlijden 10 personen = 10^{-5} /jaar
- kans op overlijden 100 personen = 10^{-7} /jaar
- kans op overlijden 1000 personen = 10^{-9} /jaar

Plaatsgebonden risico (PR)

Bij het PR gaat het om de kans per jaar gemiddeld dat een persoon op een bepaalde geografische plaats in de directe omgeving van een inrichting overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen in die inrichting. Uitgangspunt is dat deze persoon onbeschermd en permanent op die plaats aanwezig is. Het plaatsgebonden risico is aan te geven met het tekenen van een risicocontour om de inrichting. Het Bevi stelt de eis dat in de contour van 10^{-6} rondom de risicovolle inrichting geen kwetsbare functies mogen voorkomen. In de contour van 10^{-5} mogen zich geen beperkt kwetsbare functies bevinden. 10^{-5} contour = risico van 1:100.000 per jaar op overlijden 10^{-6} contour = risico van 1:1.000.000 per jaar op overlijden

QRA (Quantitative Risk Analysis)

In het Nederlands wordt gesproken over een Kwantitatieve Risico Analyse, in de regel afgekort als QRA. Een QRA is een risicoberekening veelal voor activiteiten met gevaarlijke stoffen. Ook voor andere activiteiten zoals windturbines of luchthavens kunnen risicoberekeningen worden uitgevoerd. Een QRA heeft één of meerdere contouren als resultaat, conform de richtlijnen van PGS 3 (voormalige CPR 18).

Richtwaarde

Een richtwaarde geeft de kwaliteit aan die op het aangegeven tijdstip zoveel mogelijk moet zijn bereikt en die, waar zij aanwezig is, zoveel mogelijk moet worden standgehouden. Bij het begrip richtwaarde hoort de term 'rekening houden met'. Deze term houdt in, dat slechts om gewichtige redenen van die waarde mag worden afgeweken. Richtwaarde is een wettelijk begrip en heeft – in tegenstelling tot een oriëntatiewaarde – een juridische status!

RIS (Risico Informatie Systeem)

De provincies beschikken over een kaart waarop de locaties met risicovolle bedrijven zijn weergegeven. Hierop staan ook transportroutes (gevaarlijke stoffen), mogelijke overstroomingsgebieden en gebieden waar bosbranden kunnen voorkomen. Zowel het ministerie van BZK als het ministerie van VROM zijn in 2002 begonnen met het in beeld brengen van de risico's in de leefomgeving van de burger. Het ministerie van BZK heeft de provincie opdracht gegeven om een risicokaart te maken waarbij de risicovolle inrichtingen met contouren op kaart gezet worden. Het RIS heeft en krijgt geen wettelijke status. De gemeenten

hebben gegevens aangeleverd aan de provincie aangeleverd die zijn gebruikt voor het vullen van het RIS.

Risico

Het risico van gevaarlijke activiteiten wordt onderverdeeld in twee aspecten, namelijk in kansen en effecten:

- kans: de berekende kans dat een bepaald ongeval of een ramp zich voordoet. Deze kans wordt gecombineerd met de kans dat er mensen door het ongeval overlijden. Op de risicokaart kunnen deze kansen soms in de vorm van risicocontouren worden weergegeven;
- effect: wanneer er een ongeval of een ramp gebeurt, heeft dat in een bepaald gebied effecten. Op de risicokaart kan dit effectgebied aangegeven worden.

Risicoanalyse

Een risicoberekening met als resultaat één of meer risicocontour(en).

Risicobron

De plaatsen waar risico's vandaan (kunnen) komen, worden risicobronnen genoemd. Het betreft hierbij:

- bedrijven waar gevaarlijke stoffen worden gemaakt, gebruikt of opgeslagen;
- routes en pijpleidingen waar gevaarlijke stoffen worden getransporteerd.

Risicocontouren

Een risicocontour geeft aan hoe hoog in de omgeving de overlijdenskans is door een ongeval met een risicobron. Deze contourlijnen kan men vergelijken met de gewone hoogtelijnen op een kaart. Binnen de contour is het risico groter, buiten de contour is het risico kleiner.

Risicoregister

Het risicoregister is een landelijk register waarin in opdracht van het ministerie van VROM risicosituaties met gevaarlijke stoffen zijn vastgelegd. In het register staan alle bedrijven die giftige, brandbare, explosieve en nucleaire stoffen verwerken of opslaan. Het register is een van de actiepunten van de overheid na de vuurwerkramp in Enschede (op 13 mei 2000). Het ministerie is bezig met het verplicht stellen voor bevoegd gezag om het risicoregister in te vullen en actueel te houden.. Voor de inrichtingen waarvoor de gemeente bevoegd gezag is, krijgt deze de verantwoordelijkheid om de gegevens in te voeren en actueel te houden.

Risicovolle bedrijven

Bedrijven waarvan het invloedsgebied tot buiten de inrichtingsgrens reikt. Bedrijven die onder de criteria van het RIS of Bevi vallen.

Route gevaarlijke stoffen

Gemeenten zijn bevoegd om routes voor vervoer van gevaarlijke stoffen vast te stellen. Hierover moet het transport van gevaarlijke stoffen plaatsvinden (routeplichtige transporten).

Slachtoffer

Slachtoffers zijn de personen die gewond zijn geraakt of zijn overleden als gevolg van een ongeval of ramp.

Zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid geeft aan in welke mate de aanwezigen in het effectgebied in staat zijn om zichzelf op eigen kracht in veiligheid te brengen. Daarnaast wordt ook steeds meer gesproken over "redzaamheid" (de ander in veiligheid brengen). De advisering kan zich hier richten op de voorlichting en de alarmering ter verhoging van de zelfredzaamheid.